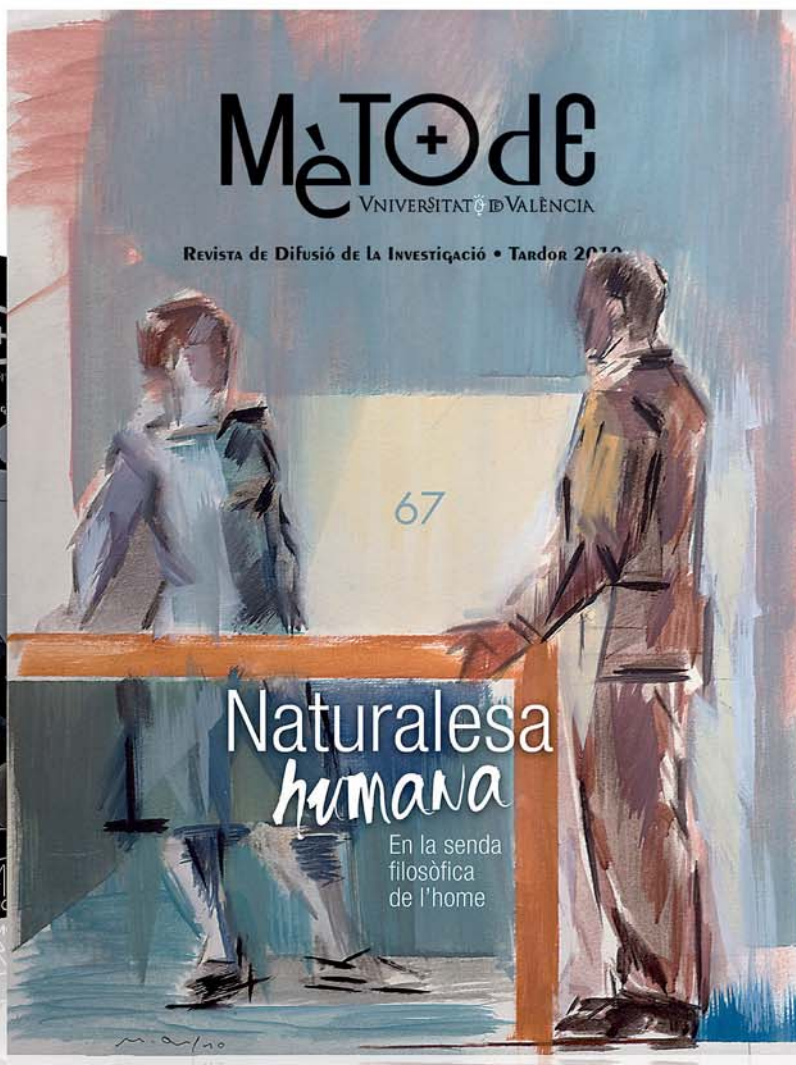

Les proves d'accés, a examen

La revista de divulgació de la ciència més guardonada

Prisma Especial
del Jurado 2009

Premi Crítica
Serra d'Or 2009

Premi Nacional
de Periodisme 2007

Premi 2007
a la millor publicació

Premi 2006

www.metode.cat

Preu Subscripció anual (4 números l'any): 25€ per a Espanya, 40€ per a l'estranger

5

LES PROVES D'ACCÉS, A EXAMEN

NÚM. 19_2010

SUMARI

CARPETA D'EXPERIÈNCIES

31 L'escola 2.0:
el repte d'ensenyar
amb les noves tecnologies

34 Aprendre a gestionar
el temps

36 Entrevista
a Robert E. Stake,
especialista en avaluació i professor
de la Universitat d'Illinois

25 Grau en *International Business*

28 Grau en Llengües Modernes
i les seues Literatures

41

CAMPUS D'INFORMACIÓ

Café tertúlia amb Alba Ambrós,
especialista en cinema i educació

Entrevista a Isabel Vázquez: la vicerectora d'Estudis
parla sobre la implantació de Veterinària

Ens vegem a la Universitat: activitats per a secundària
València, campus d'excel·lència

47

Entrevista
a Ma. Jesús
Martínez Usarralde

Editora del llibre
*Y para muestra...
Políticas educativas
de inmigración y modelos
de escuela que practican
la interculturalidad*

S'estrenen proves

Cada curs, les proves d'accés a la universitat marquen el temps i l'agenda dels estudiants de segon de batxillerat, del seu professorat i de les seues famílies. Enguany, al districte universitari valencià, 15.000 joves han estrenat un nou format de selectivitat que incorpora canvis tant a nivell acadèmic, administratiu i de gestió com en l'estructura dels exercicis, en les qualificacions i en les convocatòries. Tot i saber que encara és aviat per avaluar a fons quines són les conseqüències dels canvis experimentats, hem considerat que una transformació de tal envergadura mereixia la nostra atenció per mostrar les dades més rellevants dels resultats. Per això, el tema central està dedicat a examinar l'accés i l'ingrés a la Universitat.

El canvi de model ha exigut un esforç considerable a tots els que actuen com a prescriptors dels futurs universitaris. En aquest sentit, volem reconèixer la tasca dels departaments d'orientació, la direcció, el professorat i els equips tutorials dels centres d'ensenyament secundari que, en coordinació amb les universitats valencianes, fan arribar la informació sobre el nou accés a l'alumnat i les seues famílies. Amb tot aquest col·lectiu, lector de FUTURA, volem compartir el premi Universitat-Societat del Consell Social de la Universitat de València que acaba de rebre aquesta revista per la difusió de la cooperació universitat-societat. Ens volem fer ressò també d'un altre guardó en la mateixa convocatòria que ha anat a les mans d'un col·laborador nostre. Es tracta de l'obtingut per Rosendo Pou, professor de la Facultat de Química i director de l'Aula de Professors del Centre Internacional de Gandia, per l'experiència «El teatre és pura química. La química és pur teatre». D'aquest treball en podeu conèixer els detalls en el reportatge que publicarem al número 17-18.

EN NEGRETA

Reconeixement

L'Associació de Professors d'Informàtica de la Comunitat Valenciana, l'APICV, i l'Associació del Professorat de Tecnologia de la Comunitat Valenciana, l'APTCV, han rebut recentment el reconeixement de l'Escola Tècnica Superior d'Enginyeria de la Universitat de València per la seua tasca en la docència i la promoció de les assignatures d'Informàtica i Tecnologia i per les seues relacions de col·laboració amb l'Escola. Aquest petit homenatge va coincidir amb l'acte de graduació dels enginyers i enginyeres del curs 2009-2010 i amb el lliurament dels premis als millors projectes de final de carrera, que tingué lloc l'1 de desembre passat.

Un mur d'imatges

L'Escola d'Art Superior de Disseny de València (EASD), l'Institut Universitari de Creativitat i Innovacions Educatives i el Departament de Didàctica de l'Expressió Musical, Plàstica i Corporal de la Universitat de València han aconseguit reunir nombrosos especialistes en educació artística i en educació en museus en el congrés internacional «Arte, maestros y museos». Aquesta reunió, que tingué lloc a la ciutat de València el desembre passat, ha estat dissenyada per abordar les temàtiques que afecten els col·lectius de docents de centres educatius i de responsables de gabinets didàctics de museus. A més de les ponències i les comunicacions del programa científic, els organitzadors proposaren als participants una activitat ben curiosa: construir un espai d'art imprès, anomenat OPEN, amb l'aportació d'un dibuix, d'una creació gràfica especial, d'una obra d'art impresa, etc.

Les proves d'accés, a examen

LES PROVES D'ACCÉS EN CONTEXT

Anacleto Pons

Especialista PAU,
Departament d'Història
Contemporània.
Universitat de València

De vegades ho oblidem. Sembla com si un procés, un fet, un objecte o una prova que hem de superar, foren naturals, com si no tingueren la seua pròpia història. I en conseqüència en menystenim la contingència, només parem esment en el que tenim al davant, en les seues característiques.

Les proves d'accés a la universitat són un mecanisme habitual a tot arreu d'Europa, amb variacions i orígens diferents. En el cas espanyol, estan directament relacionades amb l'evolució del sistema educatiu i amb els diferents contextos històrics, especialment el pas de la dictadura a la democràcia. No cal insistir gaire en el fet que, després de l'esforç que s'havia fet als anys de la Segona República, l'educació durant la postguerra va ser més una eina d'adoctrinament ideològic i moral que no pas un compromís cívic. De fet, la preocupació per l'ensenyament i la seua situació no serà evident fins a mitjans anys seixanta, a l'època dels primers signes d'obertura i de l'arribada de la tecnocràcia. En part, i a més de l'ús instrumental d'aquesta formació, això també tenia a veure amb les penúries econòmiques i llurs conseqüències. Una tercera part, si més no, de les persones nascudes abans dels seixanta eren analfabetes. En aquestes circumstàncies, la insuficiència de la primària i de la secundària era proverbial; el poc o molt que s'hi posava era destinat a l'etapa universitària, de caire elitista, on arribaven gairebé tots els que aconseguien acabar els estudis previs.

Això canvia poc a poc als anys seixanta, i no només per raons socials, econòmiques o polítiques, sinó per la pròpia demografia. L'esperança de vida augmenta força al llarg del segle XX, per la millora nutricional i sanitària i perquè s'acaben els

efectes de la catàstrofe demogràfica associada a la Guerra Civil. Superades les conseqüències del conflicte i tot entrant als anys del *boom*, l'escola és plena de joves de diversos orígens socials que, ara sí, ells també, aspiren a entrar a la universitat. El mestre o el metge són encara els referents socials en un món que en bona mesura és encara rural, però cal afegir-hi ara l'advocat, l'enginyer o l'arquitecte entre les classes altes. Així que les aules universitàries viuen un creixement de vertigen. Entre el 1970 i el 1976 es multiplica per quatre el nombre d'alumnes que es matriculen en aquell Curs d'Orientació Universitària (COU) que acaba de substituir el Preuniversitari (*Preu*): si en el curs 1970-1971 n'eren al voltant de 50 mil, en el 1976-1977 ja superaven els 220 mil; mentre, els vora 200 mil estudiants universitaris del 1970 es converteixen en més de 400 mil el 1976.

El COU apareix amb la nova Llei General d'Educació promulgada aquell estiu del 1970, una norma que incorpora de manera implícita el model actual. El text garantia accés directe a qualsevol estudiant que haguera acabat aquest curs final, reconeixent així el dret a entrar a la universitat, però deixava oberta una altra porta: els centres estaven capacitats, si ho consideraven oportú, per establir criteris d'ingrés que foren més restrictius o que modularen aquest dret. N'hi va haver que ho van fer d'antuvi, bé atenint-se als expedients acadèmics dels estudiants o fins i tot introduint provés d'accés. La selectivitat i el *numerus clausus* s'apunten. Tres anys després, ja sense el ministre Villar Palasí, a l'estiu del 1974 (sempre a l'estiu i amb els estudiants de vacances) aquesta prova queda definitivament regulada i passa a ser requisit general a tot arreu.

«A grans trets, a mesura que augmenten les restriccions en determinades carreres i és més difícil accedir-hi, perquè creix la competència, l'estudiant fa una elecció racional marcada pel mercat»

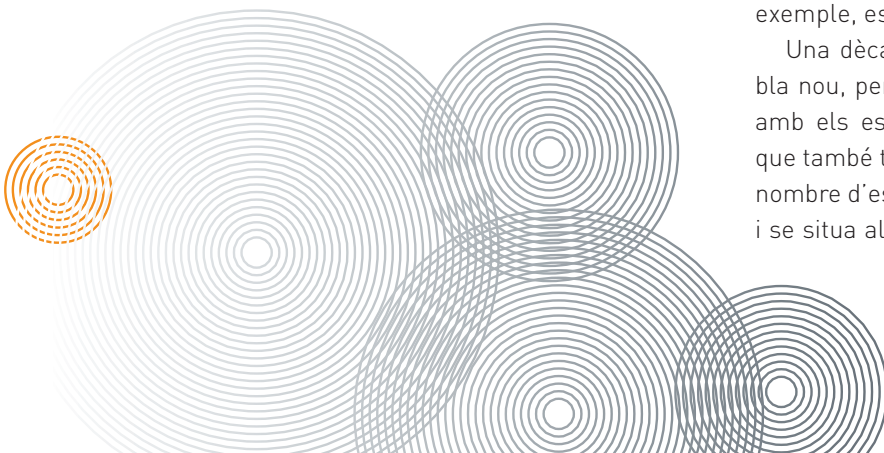
Recordem de bell nou que són uns anys d'augment enorme de la demanda, d'una pujada desconeguda. En aquest context, la llei del 1974 combina dues coses. D'una banda, manté la idea tradicional, la de certificar la maduresa de l'alumne, és a dir, la pretensió d'acreditar-ne la vocació, el coneixement i la preparació. De l'altra, canalitzar la demanda, tot intentant que el dret d'accés es faça efectiu de manera variable, dirigint-la cap aquelles àrees menys concorregudes. Com que els centres d'educació superior no poden donar-hi l'abast, cal limitar l'oferta ajustant-la a la capacitat real. De retruc, això significa demanar a l'estudiant que manifeste les seues preferències, que es "preinscriga". Passa sobretot a Medicina, que és la primera a la qual es permet fixar una quota per mirar de garantir una docència adient, però també a certs estudis tècnics. Els efectes són immediats, perquè l'alumnat que no pot accedir a les llicenciatures més demandades, i no vol canviar de branca de coneixement, s'ha de conformar amb les diplomatures veïnes. És una redistribució que, d'altra banda, reordenarà el mercat de treball, jerarquitzant l'estatus, la feina i el sou (p.e., entre arquitectes i aparelladors).

Alhora, però, la universitat deixa de ser elitista i passa a formar massivament. Les raons són conegudes: el *babyboom* dels cinquanta i seixanta; la urbanització; les transformacions culturals, sobretot la incorporació de la dona i la generalització de l'expectativa que els fills siguin titulats superiors; els factor econòmics, des del

creixement econòmic i l'expansió de les classes mitjanes, fins a la desocupació o la rendibilitat que s'espera obtenir; els elements institucionals, com ara la regulació de l'ensenyament obligatori fins als setze anys o la creació de noves universitats.

D'un costat o de l'altre, des de les demandes de les famílies o des de l'oferta dels centres, el mercat és el que posa preu al valor dels títols. S'inicia així un recorregut que arriba fins al present i en el qual es reclama de l'educació que responga més a aquestes exigències laborals que no pas a altres necessitats formatives. Amb certes contradiccions (que tenen també un vessant social, que ultrapassa aquestes quatre ratlles que hi dediquem). Per exemple, el ben cert és que aquells centres més nombrosos, amb limitacions més baixes i més capacitat, com ara els d'Humanitats o de Socials, *subvencionen* aquells altres més selectes, amb menys estudiants, els quals obtindran un estatus superior i una retribució més alta. En part, això és degut a un efecte no desitjat ni previst. A grans trets, a mesura que augmenten les restriccions en determinades carreres i és més difícil accedir-hi, perquè creix la competència, l'estudiant fa una elecció racional marcada pel mercat. Acostuma a anar a aquells estudis amb una nota de tall més propera a la que ha obtingut. Si no obté plaça en la titulació desitjada, tendeix a triar aquella de nota més alta on puga entrar, entenent que aquesta restricció indica major prestigi social o més eixides laborals. Certes llicenciatures de Socials, per exemple, es massifiquen.

Una dècada després apareix un aspecte que ara sembla nou, però que ve de lluny: la vinculació de l'optativitat amb els estudis universitaris que es volen cursar. Cosa que també té el seu context explicatiu. Als anys vuitanta, el nombre d'estudiants matriculats en el COU va augmentant i se situa al voltant dels 250 mil cap al 1985; mentrestant,

els 450 mil que cursaven estudis universitaris a principi de la dècada, ultrapassen els 600 mil cinc anys després. La pressió sobre la selectivitat és cada vegada més forta i hi ha tot un seguit de protestes estudiantils per tal d'eliminar-la o reformar-la. La negociació acabarà, com és conegut, amb certes esmenes, substancials. És aleshores que es deixa de banda el model dual de ciències/lletres i s'opta per donar major pes a l'optativitat. Així, hi haurà dues matèries obligatòries i dues d'específiques d'acord amb l'opció que ha triat l'alumne. S'elimina, a més, la primera prova, una conferència que l'estudiant havia de resumir i comentar per demostrar el grau de maduresa. Al capdavant, la preparació específica per als estudis universitaris té major importància, si pot ser.

Aquest és el model característic del sistema educatiu espanyol, un patró semblant, *mutatis mutandis*, al que podem trobar en uns altres països del sud d'Europa. Prové del sistema napoleònic, que estableix el principi de l'ensenyament superior com a dret i instrument de justícia social. És a dir, el control d'entrada és baix –ja que, més que limitar, canalitza la demanda–, les taxes són modestes i les inversions també, sobretot atenent el nombre d'estudiants. Tot això es combina amb altres factors polítics i socials, en particular la descentralització de l'Estat, amb el resultat d'haver-hi a hores d'ara un total de 74 universitats, que permeten l'accés a tothom i al costat de casa, sobretot en els estudis més habituals. Això no significa entrar a la titulació desitjada, tot i que l'augment de centres superiors ho sembla oferir. Una altra cosa és el que passarà des dels anys 90, amb l'aparició progressiva de centres privats, que aprofitaran les restriccions públiques associades al *numerus clausus* i faran que en part perda sentit la voluntat de redistribució dels titulats cap a àrees menys demandades. Certa capacitat econòmica permetrà accedir gairebé sempre a les titulacions desitjades.

Arribats ací, hom pot fer-se diverses preguntes, algunes de les quals tenen a veure amb qüestions socials i que no vénen al cas. Em referiré, doncs, a l'impacte que aquests canvis han tingut dins el sistema i al tipus de modificacions que acaba d'introduir la nova reforma, la que s'ha engegat el curs 2009-2010. En primer lloc, les restriccions d'accés i les notes de tall han suposat des que van aparèixer una preparació de l'estudiant més específica, que sacrifica en part el coneixement generalista, el qual podem pensar que contribuiria millor a obtenir una maduresa intel·lectual. Així, la selecció es fa ja abans d'arribar a la universitat, i les proves d'accés només redistribueixen. Al llarg de la història, hem passat d'un batxillerat de poques matèries a un altre de moltes, en les quals també encabim un munt de continguts, a mesura que van apareixent noves disciplines, es professionalitzen i s'institucionalitzen. L'estudiant que abans portava un sol llibre a la bossa, ara n'hi emboteix set o vuit cada dia. En realitat, això té a veure amb els esmentats canvis legislatius, atès que entre altres coses han vinculat la preparació del batxillerat amb el estudis universitaris. Aquests, d'altra banda, han viscut també, i abans, la fragmentació del saber, amb l'aparició de noves titulacions que, alhora, intenten donar resposta a la professionalització acadèmica i a l'atomització del mercat laboral. És un peix que es mossega la cua.

N'hi ha, però, unes altres conseqüències imprevistes. L'augment del nombre de matèries, moltes de les quals són optatives dins la secundària i el batxillerat, genera certa competència professional. L'estudiant que encara no té clar el que farà o, en cas de tenir-ho, dubta entre el que ha de cursar, ha de ser atret pels professors, la continuïtat i consideració dels quals depèn que hi haja alumnes i que s'oferisca la seua assignatura, sobretot en moments de crisi i de retallades educatives. A més, i en l'última instància, el currículum s'adapta al tipus de prova que hi ha en la selectivitat. En teoria, es tracta d'oferir una prova com més objectiva millor, que tradueixi els coneixements assolits al llarg del batxillerat, però sovint el pes

«Per suposat, no ajuda gaire que la darrera reforma universitària no haja donat peu a graus curts i generalistes, deixant l'especialització als postgraus, sinó que haja mantingut el model preexistent retallant un any»

que té és tan gran que condiona aquells ensenyaments. Condiona el currículum, però condiona també les famílies i els professors, que d'alguna manera s'avaluen amb els estudiants. És precisament per tot això que de vegades no transmeten la matèria en qüestió, sinó que ensinistren els alumnes a passar amb nota l'examen, resultat de la pressió que la nota de tall exerceix sobre el sistema en general. Es fa difícil en aquest context pensar la matèria per si mateixa, deslligada de la selectivitat, cosa que és una errada greu. El problema, però, ve de lluny. El batxillerat no té caràcter terminal, sinó instrumental, com un pas als estudis universitaris, cosa que en reforça l'academicisme en apartar-se dels continguts més formatius. S'entén que academitzar el coneixement prepara millor per als estudis superiors.

Tot això també té un vessant universitari. La fragmentació de matèries, la insuficient formació en les assignatures essencials, la crisi que pateix la secundària, etcètera, s'ha plasmat en dos efectes complementaris. D'una banda, els responsables de les titulacions prefereixen estudiants que hagen cursat assignatures afins, els quals suposadament han de garantir un major percentatge d'èxit acadèmic i menys esforços de reciclatge. El problema és que el que agafem per un costat se'ns escapa per l'altre. Buscar aquesta afinitat exigeix major optativitat i academicisme en el batxillerat i fer-ho així significa reduir els coneixements troncal. Per això mateix, algunes de les titulacions es veuen obligades a impartir cursos extracurriculars de coneixements bàsics, com ara de matemàtiques.

Què podem dir de la modificació de les proves d'accés que ara comencen? D'una banda, és un model més simple, que incideix novament en la idea general ja exposada.

El dret d'accés als estudis superiors s'obté de forma més senzilla, amb només cinc proves, i no amb set com abans. A més, la modalitat de batxillerat no determina necessàriament la via d'examen. De l'altra, i per això mateix, és més complex, perquè obliga l'estudiant a prendre decisions que abans no eren al seu abast, eleccions que determinaran la nota final obtinguda i l'entrada a una o altra titulació universitària. Al capdavall, tot i que sempre ha estat present, la vinculació de les matèries amb els estudis universitaris és ara més forta que mai. Per suposat, no ajuda gaire que la darrera reforma universitària no haja donat peu a graus curts i generalistes, deixant l'especialització als postgraus, sinó que haja mantingut el model preexistent retallant un any.

Més enllà d'això, no hi ha grans canvis, ni en els continguts ni en les proves concretes. Contribueix a millorar l'elecció de carrera el fet d'haver d'acreditar coneixements en unes determinades matèries? Potser sí, en particular on hi ha major concurrència competitiva. Acabem d'experimentar una nova onada de demanda, causada per la crisi econòmica. La coincidència d'aquest fet amb el nou model sembla no haver anat malament, tot i la complexitat del procés. Ara bé, algunes preguntes encara no tenen resposta i no sabem què passarà. Coneixem, això sí, que l'adequació entre la demanda i l'oferta exigeix més coordinació entre tot l'ensenyament, universitari i preuniversitari. Què passarà amb l'optativitat que ara hi ha? Potser els estudiants tendiran a marginar algunes assignatures i centrar-se només en aquelles que, al capdavall, són demanades a tot arreu?

Com combinar, doncs, les exigències universitàries i les necessitats del batxillerat? És molt difícil. No cal dir-ho, les proves d'accés han de ser el més objectives possibles, però no haurien de trasbalsar el sentit de l'ensenyament preuniversitari. Aquest hauria de tenir un sentit formatiu en si mateix, tot insistint en les matèries troncal, bàsiques. I amb la preocupació de ser un mecanisme que afavorira la igualtat d'oportunitats. No és cap èxit que el batxillerat i la universitat siguen sobretot per a fills d'universitaris. Tampoc no ho és pretendre especialitzar-los abans d'hora. ■

L'ACCÉS I L'INGRÉS A LA UNIVERSITAT

María José Lorente

Delegada del Rector
per al Pla d'Incorporació.
Universitat de València

Isabel Vázquez

Vicerectora d'Estudis
i Política Lingüística.
Universitat de València

L'entrada en vigor del Reial Decret 1892/2008, de 14 de novembre, que regula les condicions per a l'accés als ensenyaments universitaris oficials de grau i els procediments d'admissió a les universitats públiques, ha determinat canvis importants en l'accés a la universitat per al curs 2010-2011.

Per primera vegada, els estudiants de batxillerat han tingut la possibilitat de realitzar en la prova d'accés, una fase específica que permet millorar la qualificació obtinguda en la fase general. L'estudiant decideix les matèries de què s'examina (fins a un màxim de quatre) i cada matèria es considera superada quan s'obté una qualificació igual o superior a cinc. D'altra banda, cada un dels títols de grau està adscrit a una branca de coneixement i cada una de les matèries de batxillerat està, així mateix, adscrita a una o a diverses d'aquestes branques de coneixement (Annex I, Ordre EDU/1434/2009 de 29 de maig). Les universitats van establir, i van fer públics, els paràmetres de ponderació (0,1 o 0,2) de cada una d'aquestes matèries per a cada titulació de grau. La qualificació obtinguda en les matèries de la fase específica, multiplicada pel paràmetre de ponderació, s'incorpora a la nota d'admissió només en el cas que aquestes matèries estiguen adscrites a la branca de coneixement de la titulació sol·licitada. S'ha de parlar, doncs, de dues notes diferents: la nota d'accés a la universitat (NAU), obtinguda a partir de la qualificació de la fase general (40%) i de la mitjana de l'expedient acadèmic (60%) i la nota d'admissió o nota d'accés a la titulació (NAT). Un estudiant té una única nota d'accés a la universitat, amb un màxim de 10 punts, però pot tenir diferents notes d'admissió, amb un màxim de 14 punts cada una, per a accedir a diferents titulacions.

Algunes consideracions sobre l'accés de 2010

Si comparem els resultats de les PAU de 2009 i de 2010, no s'observen diferències significatives quant al percentatge d'aprovat en la convocatòria de juny. En 2009, en

«L'aspecte més notable de les PAU-2010 ha estat que dels 15.693 estudiants que es van presentar a la fase general, 15.145 van realitzar les dues fases. És a dir, només 548 estudiants van realitzar únicament la fase general»

el conjunt del sistema universitari valencià van aprovar el 96,662 %, amb una nota mitjana final de 6,799. Mentre que en 2010 els aptes van constituir el 96,740 %, amb una nota mitjana d'accés a la universitat (NAU) de 6,754.

L'aspecte més notable de les PAU-2010 ha estat que dels 15.693 estudiants que es van presentar a la fase general, 15.145 van realitzar les dues fases. És a dir, només 548 estudiants van realitzar únicament la fase general. D'altra banda, 327 estudiants que tenien aprovada la prova d'accés en convocatòries anteriors van realitzar únicament la fase específica per a optar a una millora de la qualificació d'accés a una titulació.

El fet que el 96,518 % dels estudiants presentats hagen realitzat les dues fases pot respondre a diversos motius: en primer lloc, a la incertesa que genera el canvi en el sistema d'accés i en la mateixa prova, i el fet de no perdre res realitzant la fase específica, ja que aquesta només implica millora de nota si s'obté una qualificació igual o superior a cinc i, en cas contrari, no compta. En segon lloc, l'elevada demanda en un gran nombre de titulacions universitàries ha provocat que la majoria d'estudiants hagen optat per intentar pujar la nota d'admissió en previsió d'una major concurrència competitiva. En aquest sentit, en general, els estudiants han utilitzat una bona estratègia en la selecció de les matèries millor ponderades i vinculades a la titulació desitjada, si bé és cert que per al 2010 quasi totes les matèries tenien 0,2 de ponderació.

RESULTATS GLOBALS PER ASSIGNATURA DE MODALITAT DE BATXILLERAT EN JUNY DE 2010

	Presentats	Aptes %	Presentats fase general	Presentats fase específica		Aprovats fase específica	
				Nombre	%	Nombre	%
Anàlisi Musical II	61	50,820	12	49	80,328	20	40,816
Biologia	4.367	79,440	1.128	3.239	74,170	2.608	80,519
Ciències de la Terra	3.199	69,270	1.201	1.998	62,457	1.332	66,666
Dibuix Artístic	426	96,480	177	249	58,450	237	95,180
Disseny	223	93,270	38	185	82,960	174	94,054
Dibuix Tècnic	2.532	75,510	662	1.870	73,854	1.407	75,240
Economia de l'Empresa	4.152	76,400	1.236	2.916	70,231	2.160	74,074
Electrotècnia	24	54,170	3	21	87,500	11	52,380
Física	3.734	60,200	1.156	2.578	69,041	1.515	58,766
Geografia	5.253	68,510	1.913	3.340	63,582	2.237	66,976
Grec II	1.090	80,180	287	803	73,670	644	80,200
Història de l'Art	3.144	77,540	957	2.187	69,561	1.656	75,720
Història de la Música i la Dansa	49	79,590	10	39	79,591	31	79,487
Llatí II	2.421	81,450	1.035	1.386	45,724	1.107	79,870
Literatura	1.498	76,370	404	1.094	73,030	814	74,405
Llenguatge i Pràctica Musical	241	74,690	34	207	85,892	153	73,913
Matemàtiques II	4.499	52,280	1.724	2.775	61,680	1.450	52,252
Matemàtiques Aplicades a les C. Socials	4.605	56,980	1.781	2.824	61,324	1.584	56,090
Química	5.246	72,760	1.757	3.489	66,507	2.579	73,918
Tècniques d'Expressió Graficoplàstica	309	98,710	47	262	84,790	258	98,473
Tecnologia Industrial	486	88,890	112	374	76,954	324	86,631

Taula 1

En la Taula 1 podem observar el nombre d'estudiants que es van examinar en les diferents matèries de batxillerat en cada fase. Les dades indiquen que aquelles matèries vinculades a titulacions de gran demanda, com és el cas de la branca de Salut, són seleccionades fonamentalment en la fase específica. Per exemple, dels estudiants que es van examinar de Biologia, el 74,17% ho van fer en la fase específica, i van superar la matèria

el 80,52%. També es posa de manifest que els estudiants seleccionen la matèria basant-se en les seues preferències i en la seguretat que tenen a obtenir-hi una bona nota. En el cas de les titulacions de la Salut, Matemàtiques II o Física estan també ponderades amb 0,2 i, en canvi, el percentatge d'alumnes que les van seleccionar per a la fase específica, i el percentatge d'aprovats, és més baix.

NOTES DE TALL DEL CURS 2010-2011

Grau	Nota de tall	% CFGS	Grau	Nota de tall	% CFGS
Finances i comptabilitat	8,234	63,0	Economia	8,236	9,8
Mestre/a Infantil	9,818	61,8	Farmàcia	9,940	7,7
Podologia	9,732	56,4	Dret	8,020	7,3
Educació Social	8,286	53,6	Filologia Catalana	7,605	6,2
Eng. Multimèdia	8,267	52,1	Estudis Hispànics	8,856	5,2
Eng. Electrònica Industrial	6,768	52,0	Traducció i Interp. Alemany	8,838	5,0
Relacions Laborals i Recursos Humans	7,170	45,6	Història de l'Art	7,056	5,0
Logopèdia	8,668	40,5	Llengües Modernes	6,622	4,7
Eng. Electrònica de Telecomunicació	5,318	40,0	Comunicació Audiovisual	10,289	4,1
Pedagogia	8,363	38,7	Eng. Química	5,752	3,6
C. de l'Activitat Física i l'Esport	9,620	35,2	Biologia	10,330	3,4
Treball Social	7,800	34,9	Química	7,708	3,4
Nutrició Humana i Dietètica	9,120	29,9	Història	7,204	3,0
Ciència i Tecnologia dels Aliments	8,580	27,4	Estudis Anglesos	8,480	2,8
ADE	8,500	27,1	Bioquímica i C. Biomèdiques	11,8	2,6
Infermeria	10,600	26,5	Ciències Polítiques	8,260	2,5
Informació i Documentació	5,648	25,4	Filologia Clàssica	8,464	2,2
Eng. Telemàtica	6,260	25,0	Traducció i Interp. Anglès	11,090	2,2
Eng. Informàtica	5,561	22,7	Filosofia	7,299	1,8
Mestre/a Primària	9,615	21,5	Matemàtiques	8,590	1,3
Criminologia	9,600	20,5	Física	9,694	1,3
Sociologia	7,400	20,2	Biotecnologia	11,502	1,3
Turisme	7,670	18,3	ADE+Dret	10,643	0,0
Odontologia	11,770	17,8	Dret+Criminologia	9,796	0,0
<i>International Business</i>	9,456	15,7	Dret+Ciències Polítiques	10,221	0,0
Psicologia	9,000	15,2	Traducció i Interp. Francès	10,000	0,0
Ciències Ambientals	8,914	14,3	Periodisme	10,804	0,0
Fisioteràpia	10,496	14,1	Medicina	12,247	0,0
Òptica i Optometria	8,380	13,3			
Geografia i Medi Ambient	7,964	10,5			

Taula 2

L'accés des dels cicles formatius i des del batxillerat

Un altre aspecte que ha generat incertesa ha estat el fet que hagen desaparegut les quotes per a l'accés a la universitat dels estudiants de cicles formatius i que aquests hagen pogut optar-hi (per a l'accés 2010-2011) directament sense necessitat de prova.

Anteriorment, els estudiants de cicles formatius disposaven d'una reserva de places del 30% per a l'accés a diplomatures i enginyeries tècniques i del 5% per a llicenciatures i enginyeries superiors. Per a aquest curs, aquests estudiants han competit en la quota general amb els estudiants procedents de batxillerat, si bé el procediment d'accés no ha estat idèntic.

Els estudiants de cicles formatius han accedit a la universitat, directament, a partir de la nota mitjana del cicle formatiu més les dues millors qualificacions ponderades dels mòduls realitzats, sempre que estigueren adscrites a la branca de coneixement del títol desitjat. És a dir, la seua nota d'accés a la universitat ha estat la del cicle formatiu, i la seua nota d'accés a la titulació s'ha calculat de forma semblant a la dels estudiants de batxillerat, però sense l'examen de la fase específica. Cal indicar, però, que les universitats van ponderar amb 0,1 els mòduls de tots els cicles formatius, per la qual cosa aquests estudiants només han pogut obtenir una puntuació màxima de 12 punts i no de 14, fet que ha provocat una gran heterogeneïtat en els percentatges d'accés d'aquests estudiants, com es mostra en la Taula 2.

Probablement són diverses interpretacions que es poden fer d'aquesta taula i algunes es van fer ràpidament. Ens referim, per exemple, a l'article «Les carreres amb la nota de tall superior a 12 queden vedades als alumnes de FP» o «La FP, dreuera a la universitat», articles de caire totalment diferent que es van poder llegir en dos diaris distints el mateix dia, el passat 23 de juliol.

Els nombres donen dades objectives que permeten justificar qualsevol dels dos titulars. És un fet que en 12 titulacions l'entrada d'estudiants de cicles formatius ha superat la quota del 30% –fins i tot en dues titulacions l'ha duplicada– i, per tant, aquest sistema ha comportat una entrada més avantatjosa per a aquests estudiants. Cal indicar que la majoria d'aquestes titulacions són aquelles que tenen un cicle formatiu de grau superior bastant afí i que els estudiants visualitzen, doncs, com a continuació lògica dels estudis.

A l'extrem contrari se situen un conjunt de titulacions, de gran demanda i nota d'accés molt alta, que han estat

«La Universitat de València ha vist créixer els últims anys la demanda de la seua oferta formativa i aquesta tendència ha estat especialment significativa aquest curs 2010-11 en el qual 17.834 estudiants (3.126 més que el curs anterior) han triat estudiar en aquesta institució com a primera opció, xifra que representa un increment del 21,25% respecte a l'any anterior»

totalment vedades als estudiants de cicles formatius, que no hi han pogut entrar ni en el percentatge del 5% que els garantia el sistema anterior.

Al mig hi ha un gran conjunt de titulacions en què el percentatge d'entrada d'estudiants de cicles formatius ha estat completament racional.

Per a l'accés 2011-2012, el Ministeri d'Educació té previst de fer-hi canvis. Els estudiants procedents de cicles formatius de grau superior que vulguen millorar la nota per damunt de 10 punts podran realitzar una fase específica. L'Ordre EDU/3242/2010, de 9 de desembre, regula el contingut de la fase específica de les proves d'accés a la universitat que podran realitzar els qui estiguen en possessió d'un títol de tècnic superior de formació professional, de tècnic superior d'arts plàstiques i disseny o de tècnic esportiu superior.

L'Ordre EDU/3242/2010, acaba de publicar-se al BOE el 17 de desembre, si bé en el Reial Decret 558/2010 de 7 de maig, que modifica la normativa del Reial Decret 1892/2008 de 14 de novembre, ja es reconeix, en l'article 26, el dret a presentar-se a la fase específica als qui estiguen en possessió dels títols esmentats. Segons s'indica en aquesta ordre, la seua finalitat és garantir la igualtat en les condicions d'accés d'aquests titulats superiors amb la resta dels estudiants, en aquells ensenyaments universitaris oficials de grau en què la demanda de places en universitats públiques supere l'oferta. D'altra banda, segons l'Ordre, «els continguts dels temaris sobre els quals versaran els exercicis de la prova específica, serà el que s'estableix per al currículum de les matèries de segon de batxillerat d'acord amb la distribució realitzada per les administracions educatives».

Realment és imprescindible la fase específica per a la immensa majoria dels graus?

Una altra conseqüència, potser més aparent que real, ha estat la pujada de la *nota d'admissió* en algunes titulacions. A la Universitat de València, sis titulacions van superar l'11 com a nota de tall en la primera crida. Aquesta qualificació, calculada sobre 10, correspondria a 7,86. En aquest sentit, en 2009 també sis titulacions van superar el 7,86 com a nota de tall. Les mateixes titulacions han presentat les notes de tall més altes en 2009 i 2010. En la Taula 3, on comparem les notes de tall en 2009 (sobre 10) i en 2010 (sobre 14), observem que realment el que ha augmentat és, fonamentalment, el valor absolut de la nota, més que el valor relatiu que ordena els estudiants en la preinscripció.

COMPARATIVA DE LES NOTES DE TALL EN 2009 I EN 2010

Titulació	2009 Nota de tall / 10 = 7,86	2010 Nota de tall / 14 = 11
Llicenciatura / Grau en Medicina	8,77	12,247
Grau en Periodisme	8,37	10,804
Llicenciatura / Grau en Odontologia	8,36	11,770
Grau en Bioquímica i Ciències Biomèdiques	8,35	11,8
Grau en Biotecnologia	8,14	11,502
Diplomatura / Grau en Infermeria (La Fe)	8,24	11,433

Taula 3

Aquesta circumstància té repercussió sobre la necessitat de realitzar la fase específica per a accedir a algunes titulacions. En aquests casos, és important l'estratègia que s'ha de seguir en la selecció de les matèries, per a la qual cosa cal tenir en compte que els paràmetres de ponderació assignats a cada matèria (0,1 o 0,2) poden ser diferents en cada titulació i per a cada curs. En aquest sentit, les universitats fan públics, abans del començament del curs, els paràmetres de ponderació de cada matèria per a cada grau que estaran vigents per a la prova d'accés del curs. Aquests paràmetres són iguals en totes les universitats públiques del sistema universitari valencià, però poden variar d'una comunitat a una altra.

La demanda de les titulacions

La Universitat de València ha vist créixer els últims anys la demanda de la seua oferta formativa i aquesta ten-

dència ha estat especialment significativa aquest curs 2010-11 en el qual 17.834 estudiants (3.126 més que el curs anterior) han triat estudiar en aquesta institució com a primera opció, xifra que representa un increment del 21,25% respecte a l'any anterior.

La Universitat de València va oferir 8.480 places de primer curs en 53 titulacions de grau (més tres dobles titulacions) i d'aquestes es van cobrir en la fase de juny 8.420 places, és a dir, el 99,3% de l'oferta.

Cal destacar que, a més de les titulacions tradicionalment més demandades, com Medicina, Infermeria, Mestre/a en Educació Infantil o Primària, o Periodisme, les titulacions tradicionals de Ciències han millorat notablement l'acceptació i han tingut molt bona acollida tots els dobles graus que s'oferien en la preinscripció i que permeten a l'estudiantat completar dues titulacions en 5 anys.

L'alta demanda de quasi tots els graus ha generat llistes d'espera llargues. En Medicina es van comptabilitzar 3.949 estudiants de la quota general en la llista d'espera. Unes altres titulacions de l'àrea de Salut, com Odontologia, van tenir una llista d'espera de 1.146 estudiants o 1.613 en Psicologia. La llista d'espera en Mestre/a en Educació Primària va pujar a 2.707 estudiants, mentre que en Educació Infantil van quedar 2.437 estudiants. També cal destacar l'extraordinària acollida de la titulació de Criminologia, que era nova com a grau, i que va tenir una llista d'espera de 1.316 estudiants.

Els estudiants que han quedat en la llista d'espera d'alguna titulació, perquè no se'ls ha assignat aquella que havien triat com a primera opció, tenen l'oportunitat de ser admesos si després de la matrícula es generen vacants en les titulacions. Així, cada centre realitza crides durant l'última setmana del mes de juliol o la primera setmana de setembre i tria la data i el procediment per a oferir les places vacants als estudiants de la llista que, en tot cas, es fa públic amb prou antelació i respectant l'ordre dels estudiants en aquesta llista. A més a més, és un fet comprovat que els estudiants trien normalment titulacions relacionades entre si, moltes vegades de la mateixa branca de coneixement. El moviment de la llista d'espera d'una titulació genera sempre vacants en unes altres d'afins, per això moltes vegades es fa més d'una crida de la llista.

Per concloure, cal indicar que la Universitat de València té una variada oferta de titulacions a fi d'oferir als estudiants que volen accedir a la universitat estudis de qualitat, que satisfacen les seues expectatives, que els facilite la inserció professional i que els ajude a formar-se com a persones. ■

AVANTATGES I PERVERSIONS DEL SISTEMA

Raquel Royo

Directora de l'IES Figueras Pacheco d'Alacant, membre de la Subcomissió Acadèmica de les PAU

Qualsevol modificació en un procediment de tanta importància com és l'accés a la universitat provoca inquietud, preocupació i també, com no podia ser d'altra manera, expectatives i esperances. La nova prova, que va començar a aplicar-se el passat mes de juny, pretén millorar el sistema, seleccionar els estudiants més preparats per a cada tipus d'estudis i alhora contribuir a una formació més completa i adequada. Però cal tenir en compte que aquests canvis tenen avantatges i inconvenients, afavoreixen unes persones i en perjudiquen d'altres. En general podem dir que per a aquells alumnes que no necessiten apujar la nota i realitzen, només la fase general, la nova prova proporciona indubtables avantatges, com ara un menor nombre d'assignatures de què examinar-se, la possibilitat de triar la matèria de modalitat, més temps de descans entre els exàmens i la possibilitat de presentar-se a les proves sense límit de convocatòries.

A l'alumnat que ha de competir per entrar en la carrera triada se li ofereix la possibilitat de millorar la nota d'accés examinant-se d'un màxim de quatre matèries relacionades, més o menys directament, amb el tipus d'estudis que desitgen cursar. En aquest cas, en què molts alumnes arriben a arrisquen el futur, cal començar a fer càbales i combinacions perquè cada un pugui obtenir el major avantatge dels recursos que té i, amb aquesta finalitat, és necessari tenir en compte diversos aspectes. Per exemple, a l'hora de decidir les assignatures a què es presentarà en la fase específica, l'estudiantat ha de considerar no solament les seues preferències o la seua preparació, sinó també altres circumstàncies, com el fet que és possible aconseguir més puntuació en la nota final obtenint un cinc en dues assignatures que amb 9,9 en una de sola, o la conveniència d'evitar determinades assignatures perquè solen atorgar baixes qualificacions en les proves, tal com mostren les estadístiques any rere any. Les centèsimes hi compten, i fins els més petits detalls,

com l'horari de cada examen, l'estructura dels exercicis o la seua longitud, hi poden tenir una importància decisiva.

Una bona informació contribueix a aclarir dubtes i una bona orientació ajuda l'alumnat a traure el màxim partit de les possibilitats que se'ls ofereix. En aquest sentit, és fonamental la tasca que duen a terme els tutors, orientadors i coordinadors als centres de secundària, per assenyalar, per exemple, que la qualificació obtinguda en l'assignatura de modalitat en la fase general representa un 8% en el total de la nota, mentre que aquesta mateixa qualificació, si s'obté en la fase específica, comporta el 14,286% del total i que, per tant, han de reservar per a la fase específica les assignatures en què esperen obtenir una nota més alta.

Els canvis recents en l'estructura de la prova i, especialment, en la ponderació de les assignatures per a accedir a determinades carreres, han modificat l'organització del batxillerat als centres. L'avaluació condiona l'aprenentatge. La forma en què s'avalua condiona la forma com s'aprèn i, per tant, com s'ensenya. Com que les proves d'accés són tan importants per a un gran nombre d'estudiants, és lògic suposar que el seu disseny influeix en els ensenyaments que s'imparteixen als centres de secundària.

El professorat de segon de batxillerat es resisteix a ser mer entrenador de la prova, però no tenen més remei que adequar els ensenyaments als requeriments dels exàmens, ja que per a una gran part de l'alumnat, sobretot per als més destacats, superar amb èxit la prova i aconseguir entrar en una

«El professorat de segon de batxillerat es resisteix a ser mer entrenador de la prova, però no tenen més remei que adequar els ensenyaments als requeriments dels exàmens, ja que per a una gran part de l'alumnat, sobretot per als més destacats, superar amb èxit la prova i aconseguir entrar en una determinada carrera és un objectiu absolutament prioritari»

determinada carrera és un objectiu absolutament prioritari, per damunt fins i tot d'assimilar uns sabers i adquirir unes competències que potser els seran imprescindibles en el seu desenvolupament com a professionals i com a persones. Els professors es veuen obligats a cobrir un ampli programa (de vegades difícilment abastable) i, ben sovint, han de deixar de banda activitats que fan l'aprenentatge més agradable o que desenvolupen capacitats i competències necessàries per a la formació, però que no poden mesurar-se en les proves. Per la seua part, els alumnes busquen les assignatures en què poden obtenir qualificacions més altes i eviten assignatures que els puguen abaixar la mitjana, per molt imprescindibles que siguin per a la seua educació present i futura. Forma part de les perversions del sistema. L'oferta educativa dels centres es modifica per adaptar-se a les eleccions dels alumnes, s'amplia en unes assignatures i es redueix en d'altres. En aquesta línia, falta veure com es concreta

la part oral de l'examen d'idioma estranger, que pot augmentar la complexitat de la prova i introduir nous desequilibris entre les oportunitats dels diferents alumnes i pot, esperem que per a bé, modificar les condicions en què s'ensenyen els idiomes a les aules de secundària.

No m'agradaria acabar aquestes consideracions sense fer esment del controvertit tema de l'accés a la universitat per a l'alumnat de formació professional i les modificacions que introdueixen els decrets que regulen la seua l'admissió. A partir del moment en què es va establir una quota de places per a l'accés directe a determinades carreres des dels cicles de grau superior de la formació professional, hem tingut un considerable nombre de persones que han utilitzat aquesta via per a entrar en una carrera universitària, a la qual més d'un no va tenir opció al seu dia amb la nota de selectivitat. La qual cosa és absolutament lícita però implica, una vegada més, una perversió del sistema, ja que una formació concebuda per a ser terminal i específica es converteix en propèdèutica, com un mitjà per a accedir a uns altres estudis. En definitiva, un malbaratament de recursos per a donar resposta a una demanda injustificadament alta en alguns cicles formatius que tenen una inserció laboral pràcticament nul·la i que només es justifica per les possibilitats que ofereixen per a entrar a la universitat.

El nou model elimina els percentatges de reserva de plaça, però manté l'accés directe. Les modificacions del Reial Decret de 7 de maig de 2010 estableixen que, a partir de 2011, a fi d'«equiparar ambdues vies d'accés», segons paraules d'una política de renom, l'alumnat procedent de formació professional només podrà millorar la nota per a admissió a la universitat mitjançant una prova específica,

equivalent a la que realitzen els alumnes de batxillerat, i no utilitzant les dues millors qualificacions dels mòduls cursats, com establia el Reial Decret de 2008. A pesar de les últimes modificacions, el model afavoreix indubtablement els qui provenen de la formació professional. És més fàcil obtenir qualificacions altes quan l'aprenentatge se centra en aspectes concrets relacionats amb la professió triada i, de fet, n'hi ha prou de fer una ullada a les actes finals d'avaluació dels cicles formatius per a apreciar la diferència de notes respecte a les que obtenen els estudiants de batxillerat. I, per descomptat, és més fàcil obtenir una puntuació alta comptant només l'expedient que si hem de sumar aquesta nota als resultats d'unes proves externes; així, per exemple, hi ha vora un punt, o més, de diferència entre la nota de l'expedient de batxillerat i la nota final de la fase general de les proves. Cal reconèixer que l'alumnat procedent de formació professional és de més edat i normalment, més madur; que la formació adquirida en el cicle formatiu els proporciona una bona base teoricopràctica per a alguns estudis universitaris futurs, però també és cert que les carreres que tenen més demanda poden veure ocupades gran part de les places amb titulats procedents de les branques professionals. Potser aquest fet és bo per a la societat; és possible que l'alumnat arribe així amb una millor preparació a la universitat i aconseguim una millora en la qualitat dels futurs titulats i titulades, però amb això farem que bons, fins i tot excel·lents, alumnes de batxillerat es vegem obligats a fer una marrada i estudiar durant dos anys un cicle formatiu, que no desitgen cursar, amb l'únic objectiu d'aconseguir finalment accedir als estudis que realment volen, però, sobretot, estarem convertint en

«Amb això farem que bons, fins i tot excel·lents, alumnes de batxillerat es vegem obligats a fer una marrada i estudiar durant dos anys un cicle formatiu, que no desitgen cursar, amb l'únic objectiu d'aconseguir finalment accedir als estudis que realment volen»

mitjà el que hauria de ser fi, transformant en hàbit el que hauria de ser anècdota i donant als estudis de formació professional una finalitat primordial que no haurien de tenir, ja que la nostra societat actual necessita més persones tècniques i menys titulats universitaris.

A manera de conclusió podríem dir que els canvis introduïts en el nou model afavoreixen la major part dels alumnes, fan les proves més assequibles i ofereixen nombroses oportunitats perquè tots, seguint una via o una altra, tardant més o menys temps, aconseguisquen accedir a la carrera triada. Malgrat això, la nova legislació obliga els centres a fer canvis en l'organització de tot el batxillerat i a l'alumnat a prendre importants decisions pràcticament des que comencen quart d'ESO. Per això és tan fonamental que una vegada la legislació ha entrat en vigor i s'han realitzat els ajusts oportuns, les condicions es mantinguen prou temps perquè l'alumnat, les famílies i els centres puguen prendre les decisions més convenients. ■

MAJORS DE 25, 40 I 45 ANYS, UN COL·LECTIU A L'ALÇA

Lluís Francesc Sanjuan

Coordinador de les proves d'accés a la Universitat de València per a majors de 25, 40 i 45 anys

L'accés a la universitat de les persones majors de 25 anys es reconeix per primera vegada l'any 1971 en una ordre del Ministeri d'Educació i Ciència que establia els procediments i el tipus de proves que havia de superar aquest col·lectiu per accedir als estudis universitaris. D'aleshores ençà, diferents normatives han regulat aquest accés fins que el 2008 el Ministeri de la Presidència publicà el Reial Decret 1892/2008, de 14 de novembre, que en l'àmbit de la Comunitat Valenciana fou desenvolupat per l'Ordre 27/2010, de 15 d'abril, de la Conselleria d'Educació. En aquest cas, però, hi ha una novetat: el document regula, a més de l'accés als graus dels majors de 25 anys, l'accés dels majors de 40 i dels majors de 45. Per primera volta es dona la possibilitat d'accedir als estudis universitaris a les persones més grans de quaranta anys que acrediten una experiència professional o laboral i a les persones de més de quaranta-cinc anys que superen una prova de maduresa i una entrevista personal.

La prova d'accés per a majors de 25 anys

La prova d'accés a la universitat (PAU) actual per a aquest col·lectiu redueix de tres a dos el nombre d'assignatures de les quals ha d'examinar-se l'aspirant en la fase específica i li dona la possibilitat de presentar-se per dues o més branques de coneixement. A més, per al càlcul de la qualificació final cal haver obtingut una nota igual o superior a 4 punts tant en la fase general com en la fase específica.

D'altra banda, en els darrers cinc anys, el nombre de persones que es presenten a les proves ha experimentat un creixement del 90,3%. Des d'aleshores ençà, 3.972 persones s'han presentat a les proves i les han superades

EVOLUCIÓ DELS ESTUDIANTS PRESENTATS I APROVATS A LES PAU PER A MAJORS DE 25 (UNIVERSITAT DE VALÈNCIA, ANYS 2005-2010)

Any	Presentats	Aprovats	% Aprovats
2005	497	290	58,35
2006	555	339	61,08
2007	587	296	50,43
2008	713	437	61,29
2009	780	492	63,08
2010	914	560	61,27
TOTAL	3.972	2.380	59,92

2.380 (59,92%). Les dades ens diuen que les modificacions introduïdes l'any 2010 no han alterat significativament el percentatge d'aprovat, que es manté al voltant del 60%.

La branca de coneixement més sol·licitada és la de Ciències Socials i Jurídiques (44,75%), seguida d'Arts i Humanitats (29,53%) i de Ciències de la Salut (16,74%). Sembla que d'aquesta manera s'eviten les assignatures més *conflictives* com ara Matemàtiques, Física i Química, que són les que obtenen uns percentatges més baixos d'aprovat. Pel que fa a l'idioma estranger, la majoria (78,45%) opten per examinar-se d'anglès, mentre que sols un 10,61% prefereixen el francès.

Per preparar aquesta prova, hi ha nombrosos centres de formació d'adults que inclouen en els seus programes classes de les diferents matèries que integren la prova. La Universitat de València, mitjançant els especialistes de cadascuna d'aquestes matèries, manté una comunicació fluida amb aquests centres que permet l'adequació de la

prova als temaris i a la realitat social de les persones que s'hi presenten. De fet, cada any hi ha una reunió de caràcter general amb representants dels centres de formació i sessions monogràfiques coordinades pels especialistes de les diferents assignatures.

Tot i així, cal remarcar que dels 251 estudiants matriculats a la Universitat de València el curs 2010-2011 per la quota de majors de 25 anys només 160 (63,75%) havien fet la prova d'accés per la nostra Universitat. Els restants l'havien superada en altres universitats públiques valencianes i han accedit a la Universitat de València perquè les cinc universitats públiques valencianes són una sola universitat a l'efecte d'ingrés.

Per al curs 2011-2012 hi haurà un 3% de les places en cada grau per a qui accedisca per aquesta via.

L'acreditació de l'experiència professional per als majors de 40 anys

Una de les novetats en estendre la formació superior a les persones grans ha estat la incorporació dels majors de 40 i 45 anys des del curs 2010-2011. L'accés per als que tenen 40 anys o més, el pot demanar qui acredite una experiència laboral o professional en relació amb una titulació universitària en concret. El procediment de selecció, que inclou una entrevista personal, té per finalitat valorar, amb caràcter objectiu, l'experiència laboral i professional de la persona sol·licitant, i apreciar la maduresa i la idoneïtat perquè puga cursar amb èxit el grau escollit.

L'any 2010 es presentaren a aquesta prova d'accés 96 persones, de les quals 89 (92,71%) obtingueren la qualificació d'apte. Les titulacions més sol·licitades foren els graus d'Infermeria (14), Criminologia (12), Relacions Laborals i Recursos Humans (11), Administració i Direcció d'Empreses (7) i Dret (6).

Per al curs 2011-2012 hi haurà un 1% de les places de cada grau per a qui accedisca per aquesta via i es preveu un augment significatiu del nombre de persones que es matricularan en aquesta prova.

La prova d'accés per als majors de 45 anys

En aquest cas, quan els estudiants s'inscriuen per fer la prova, han d'especificar en quina titulació de la Universitat de València volen sol·licitar plaça perquè, en cas que la superen, sols poden demanar plaça per aquesta titulació.

Els inscrits s'examinen de tres exercicis: Comentari de Text, Valencià i Castellà. Per superar la prova, cal obtenir un mínim de 5 punts en la qualificació final, i no es pot en cap cas fer la mitjana ponderada quan s'obté una qualificació inferior a 4 punts en algun dels tres exercicis. Un volta superada la prova, realitzen una entrevista personal. En la primera edició d'aquesta prova es presentaren 89 aspirants,

LA NORMATIVA

- Reial Decret 1892/2008, de 14 de novembre, pel qual es regulen les condicions per a l'accés als ensenyaments universitaris oficials de grau i els procediments d'admissió a les universitats públiques espanyoles.
- Ordre 27/2010, de 15 d'abril de 2010, de la Conselleria d'Educació, per la qual es regulen els procediments d'accés a la universitat dels majors de 25, 40 i 45 anys, establerts en el Reial Decret 1892/2008, de 14 de novembre.
- Procediment regulador de les proves d'accés a estudis universitaris per a majors de 25 i 45 anys. (ACGUV núm. 51/2010 aprovat pel Consell de Govern de la UV de 16-02-10).
- Procediment de selecció per a l'accés als ensenyaments universitaris oficials de grau per a majors de 40 anys mitjançant l'acreditació d'experiència laboral o professional (ACGUV núm. 52/2010 aprovat pel Consell de Govern de la UV de 16/02/10).

dels qual tan sols 43 (48,31%) obtingueren una qualificació superior a 5 punts, i d'ells, 38 superaren l'entrevista. L'anàlisi de les notes obtingudes ens mostra que a 23 estudiants no se'ls pogué valorar la prova atès que la seua nota en l'exercici de valencià no arribava al 4.

Els temaris de les proves són els mateixos que els de les proves per a majors de 25 anys i la preparació es pot efectuar també als centres de formació d'adults. La demanda de matrícula l'any 2010 es va centrar principalment en la branca de coneixement de Ciències Socials i Jurídiques i en la de Ciències de la Salut.

Per al pròxim curs hi haurà un 1% de les places en cada grau per a l'accés d'aquest col·lectiu.

L'accés a la universitat per a persones grans és, sens dubte, una oportunitat per estudiar una titulació universitària. Les proves no presenten una gran complexitat i amb la preparació adequada es poden superar. Ara bé, les dades dels darrers anys constaten que la demanda supera l'oferta de places en la major part de les titulacions de la Universitat de València i, per tant, finalment tan sols aconseguixen el seu objectiu les persones millor preparades. ■

L'AGENDA DE L'ACCÉS

Proves + 25

Termini de matrícula: del 21 de març al 15 d'abril de 2011.
Dates de realització de la prova: 7 i 14 de maig.

Proves + 40

Termini de matrícula: de l'1 al 25 de març de 2011.
La valoració dels currículums acaba el 20 de maig i les entrevistes es fan en el mes de juny.

Proves + 45

Termini de matrícula: del 21 de març al 15 d'abril de 2011.
Data de realització de la prova: 7 de maig.

Més informació

Servei d'Estudiants de la Universitat de València
<http://sestud.uv.es>

LA LIMITACIÓ D'ACCÉS ALS ESTUDIS DE MEDICINA

Concha López Ginés

Vicedegana de la Facultat
de Medicina i Odontologia.
Universitat de València

A bans de donar compte de les dades relatives a l'accés i l'ingrés als estudis de Medicina, cal conèixer-ne el perfil i les particularitats. I dins d'aquestes particularitats, necessitem detallar l'estructura del pla d'estudis que sorgeix a partir de la nova titulació de grau que s'ha iniciat en el curs 2010-2011.

Recordem que el grau en Medicina té com a objectiu fonamental una formació integral que permeta conèixer adequadament les ciències i les tècniques associades a la prevenció, el diagnòstic i el tractament de la malaltia. Aquest enfocament requereix un coneixement profund de les característiques biològiques de l'ésser humà i de la importància de la relació amb l'entorn físic i social. En aquest sentit, és imprescindible que l'estudiantat adquireixca una experiència clínica adequada que el prepare per a l'exercici posterior de la professió.

Partint d'aquestes premisses, ja podem endinsar-nos a percebre que la Medicina és una professió sanitària, titulada, regulada i col·legiada, amb un camp propi d'actuació. El metge i la metgessa, com a professionals, poden desenvolupar la seua activitat en les àrees assistencial, docent, investigadora, de la indústria farmacèutica i de la gestió sanitària. La possibilitat d'ocupació és elevada, tant a la nostra Comunitat, com en l'entorn nacional i europeu. Més del 80% de metges troben la primera feina en incorporar-se a la formació especialitzada (MIR) en un termini inferior a un any des de la finalització dels estudis. Una vegada obtingut el títol d'especialista la possibilitat d'ocupació és també elevada, encara que amb diferències en funció de les comunitats autònomes i les especialitats.

Segons observem en el Pla Estratègic de la Universitat de València, Medicina té una taxa d'èxit (aptes/presentats) en la primera convocatòria del 81,35%, amb un 80,41% de presentats. En la segona convocatòria la taxa d'èxit és del 68,29%, amb un 20,72% de presentats. Finalment, és ben significatiu que la taxa d'eficiència en aquesta titulació siga d'un 79,57%.

Pel que fa a l'estructura docent, el pla d'estudis del grau en Medicina està integrat per 360 crèdits ECTS repartits al llarg de 6 cursos acadèmics. Si traduïm aquesta dada en hores, per a una millor comprensió, observem que l'alumnat, en els dos primers cursos, té entre 20 i 25 hores de classe presencial a la setmana. A continuació, de tercer a cinquè curs el nombre d'hores setmanals, de 30 a 35 hores, es distribueixen entre les aules i els centres de salut i hospitals. Finalment, el sisè curs és totalment pràctic, de manera que l'alumnat realitza aquests estudis als quatre hospitals universitaris vinculats a la Facultat de Medicina i Odontologia: Hospital Clínic Universitari, Hospital Universitari la Fe, Hospital General Universitari i Hospital Universitari Doctor Peset.

En aquest context, un 50% de totes les hores presencials que necessiten els estudis de Medicina correspon al desenvolupament de les classes pràctiques en els dos primers cursos. En els cursos posteriors, aquesta dedicació arriba a significar el 65% de la docència. Les hores pràctiques tenen un caràcter obligatori per a l'alumnat, cosa que fa que siga difícil de compatibilitzar amb altres situacions i activitats. Aquest volum d'hores pràctiques té una incidència notable en l'avaluació, de manera que adquireix una gran rellevància. Tant que, en els dos primers cursos, representen el 40% de la nota final en cadascuna de les assignatures, i en els cursos posteriors, el 50%.

«La possibilitat d'inscriure's en qualsevol facultat de l'estat per assegurar una plaça en el primer curs ha provocat que les peticions es multiplicaren i que hi haguera molts preinscrits, fins i tot, a 15 districtes diferents»

Un altre aspecte relacionat amb la preeminència del component pràctic en els nous estudis de grau és que es requereix una infraestructura adequada i necessària. La Facultat de Medicina i Odontologia té una sala de dissecció (actualment una de les més modernes i ben equipades d'Espanya), sales de microscòpia (amb aparells individualitzats per cada alumne/a), laboratoris de diferent naturalesa, sales d'informàtica, una aula d'habilitats clíniques i per descomptat, a partir de tercer curs, es fan pràctiques en els diferents centres de salut i serveis hospitalaris.

L'objectiu, per tant, és que els estudiants adquirisquen els coneixements pràctics necessaris per a l'exercici autònom de la professió i comporta, d'una banda, que la titulació de Medicina siga una de la més costoses de les titulacions que s'imparteixen a la Universitat de València i, de l'altra, que no es puga oferir a un nombre elevat d'estudiants.

Havent dit tot això, ja és moment d'oferir la informació necessària relativa als requisits d'accés al grau de Medicina. Aquests requisits són els següents: posseir la titulació de batxillerat i haver superat les PAU; haver realitzat un cicle formatiu de grau superior o equivalent; haver aprovat la prova d'accés per a majors de 25, 40 o 45 anys; posseir una titulació universitària; haver cursat batxillerats comunitaris o d'altres països amb conveni, amb credencial d'accés, o haver realitzat estudis no comunitaris homologats amb les PAU superades. Tot i amb això, per accedir al grau en Medicina es recomana la modalitat de batxiller, en la qual es cursen continguts de biologia, química, física i matemàtiques.

Si ens endinsem en les dades concretes del curs 2010-2011, a la Facultat de Medicina i Odontologia s'han ofert i ocupat 320 places, de les quals el 85% han estat adjudicades a la quota general (incloent-hi un 3,3% d'adjudicades a estudiants procedents dels cicles formatius); el 3%, als titulats; el 3%, a majors de 25 anys; l'1%, a majors de 45 anys; el 5%, a persones amb minusvalideses, i el 3%, a esportistes d'elit. Del nombre d'estudiants admesos un 60,37% són dones i un 39,63% són homes.

D'altra banda, el nombre de preinscripcions realitzades ha estat de 4.758 persones, però a causa de l'existència del *districte obert*, aquest nombre correspon a peticions provinents de totes les comunitats autònomes. Així, la nota mitjana d'entrada fou 12,247 (sobre 14 punts), i segons corria la llista d'espera, aquesta nota de tall va baixar fins a 11,728. Això ha implicat que aquesta llista s'haja mogut fins al lloc número 3.904 però no vol dir que totes les persones que estaven per darrere d'aquesta xifra se n'hagen quedat fora, ja que molts d'ells han estat admesos en facultats d'altres comunitats autònomes.

El procés de preinscripció i d'admissió a les facultats de Medicina d'Espanya presenta inconvenients greus des de la instauració del *districte obert*. La possibilitat d'inscriure's en qualsevol facultat de l'estat per assegurar una plaça en el primer curs ha provocat que les peticions es multiplicaren i que hi haguera molts preinscrits, fins i tot, a 15 districtes diferents. Per això, de les 60.000 demandes fetes enguany per a Medicina, només són reals entre 16.000 i 22.000. Es considera que una solució eficient requeriria la coordinació dels 31 centres públics que imparteixen el grau en Medicina a Espanya, i l'establiment de l'anomenat *districte únic*.

Després de vist aquest panorama, no podem deixar de banda un aspecte que en els darrers anys ha estat polèmic. Ens referim al *numerus clausus* de Medicina. Una primera raó de la seua implantació ja s'ha explicat en abordar el requeriment d'un gran component pràctic en aquests ensenyaments. A més, s'ha de recordar que la limitació de places va sorgir per implantar un ensenyament pràctic de qualitat, i per una altra qüestió de gran importància: intentar eliminar el greu problema que hi havia als anys setanta i part dels vuitanta del segle XX, quan la borsa de professionals de la medicina aturats va arribar a ser de 70.000, i no es va acabar amb ella fins a l'any 2008.

Hi caldria afegir una situació que té a veure amb el fet que, actualment, la majoria dels metges i de les metgesses que es titulen no poden exercir la professió fins que no han fet l'especialització. Per això, des de molts deganats de les facultats de Medicina, i d'altres veus, insisteixen en el fet que no serveix de res formar més metges i metgesses si no hi ha més places per a especialistes, un fet que depèn dels organismes públics de l'àmbit sanitari. La qüestió és que, en aquests moments, les 6.500 places que es convoquen per al MIR representen un nombre semblant al dels estudiants que es llicencien cada any a nivell estatal, als quals cal afegir els facultatius estrangers que anualment s'incorporen al nostre sistema sanitari.

Per tot plegat, fóra necessària una planificació a nivell nacional, que tinguera en compte tots aquests condicionants, en coordinació amb les distintes comunitats autònomes. ■

L'AVALUACIÓ EXTERNA

QUE ANIVELLA I ORDENA

José Ramón Insa

Especialista PAU d'anglès,
Departament de Didàctica
de la Llengua i la Literatura.
Universitat de València

La filosofia de qualsevol prova d'accés a un nova etapa d'un determinat nivell educatiu –els estudis universitaris de grau– s'ha de plantejar com un instrument d'avaluació externa que ha de permetre anivellar o ordenar cada un dels alumnes en un cert lloc quan hi ha, com és el nostre cas i el de la majoria dels països europeus, un nombre limitat de places en algunes carreres universitàries.

És ben sabut que la prova d'accés té per finalitat valorar objectivament la formació acadèmica de l'estudiant i, alhora, els coneixements i les capacitats adquirits en el batxillerat i, també, determinar si serà capaç de seguir amb èxit els ensenyaments universitaris oficials de grau, mentre adquireix les competències programades en les diferents assignatures del programa d'estudis de cada una de les carreres. Aquests tres objectius tenen la mateixa importància. D'una banda, necessitem conèixer la maduresa acadèmica de l'estudiant, utilitzant les dades del seu expedient, comparar-les de manera objectiva amb les dades d'altres estudiants en una prova global, generalitzada i externa al centre i, finalment, conèixer si l'estudiant serà capaç de seguir adequadament les diferents assignatures de la carrera que pretén estudiar.

Pense que la introducció d'una prova estructurada en dues fases, com veurem a continuació, i que introdueix elements generals (ús del llenguatge per a la comprensió i l'expressió d'idees, comprensió i expressió bàsica en una llengua estrangera; i una sèrie de coneixements fonamentals d'una matèria de modalitat, matisats amb els elements més especialitzats de la segona fase específica i voluntària i que pot permetre'ls millorar la nota global), fa que la nova prova siga més adequada i justa a l'hora d'avaluar els tres components esmentats adés: maduresa acadèmica, coneixements globals de les matèries i capacitat de seguiment de les assignatures del grau triat.

Com tothom sap, els alumnes que desitgen incorporar-se a uns determinats estudis de grau, obligatòriament, han d'estar en possessió del títol de batxillerat regulat en la Llei Orgànica 2/2006 i, a més a més, realitzar la prova

a la universitat a què estiga adscrit el centre d'educació secundària on hagen obtingut el títol de batxillerat. La prova s'adequarà al currículum del batxillerat establert en el Reial Decret 1467/2007, i en el Decret 102/2008 del Consell de la Generalitat Valenciana, pels quals s'estableixen l'estructura del batxillerat i se'n fixen els ensenyaments mínims, establerts per al segon curs.

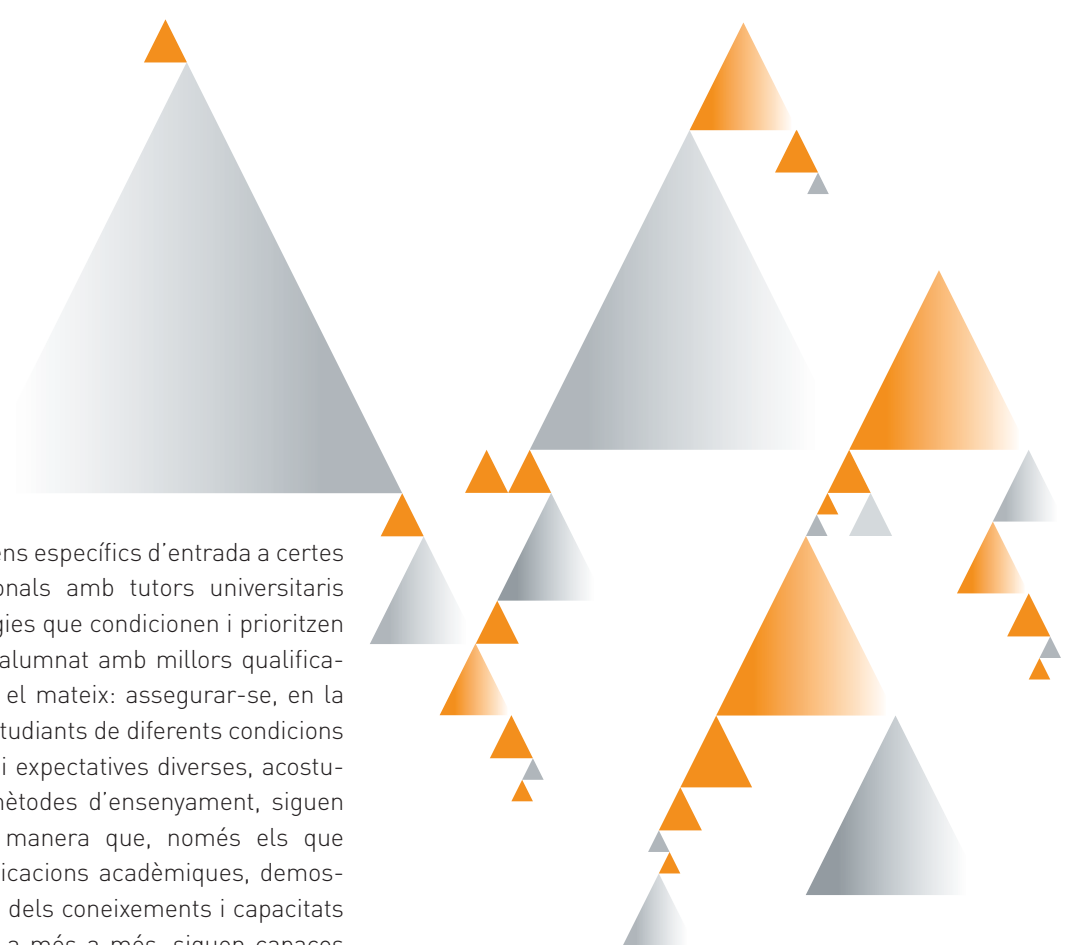
Les dues fases diferenciades de la prova: la general i l'específica

La fase general té per objectiu valorar la maduresa i les destreses bàsiques que ha d'aconseguir l'estudiant en finalitzar el batxillerat per a seguir els ensenyaments universitaris oficials de grau, especialment pel que fa a la comprensió de missatges, l'ús del llenguatge per a analitzar, relacionar, sintetitzar i expressar idees, la comprensió bàsica d'una llengua estrangera i els coneixements o tècniques fonamentals d'una matèria de modalitat.

La fase específica, voluntària, té per objectiu l'avaluació dels coneixements i la capacitat de raonament en uns àmbits disciplinaris concrets relacionats amb els estudis que es pretenen cursar i que permeten millorar la qualificació obtinguda en la fase general.

En el treball de González B. i Valle, J. (1990): *El sistema de acceso a la educación superior en seis países de Europa*. Madrid, CIDE, es va comparar el sistema d'accés de sis països europeus (Bèlgica, Espanya, França, Itàlia, el Regne Unit i la República Federal d'Alemanya) i també diversos paràmetres relatius al sistema i a la prova d'accés a la universitat. Quant al sistema d'accés, els autors van trobar que, en quasi tots els països s'establí algun tipus de prova amb validesa nacional, que havia de ser superada per a poder accedir a la universitat. Sempre, aquesta prova era acadèmica i implicava l'obtenció d'un certificat que n'acreditava la superació i que obria les portes a l'ensenyament superior.

Cal matisar que, de forma majoritària als països europeus, a més d'aquest certificat s'exigeixen una sèrie de

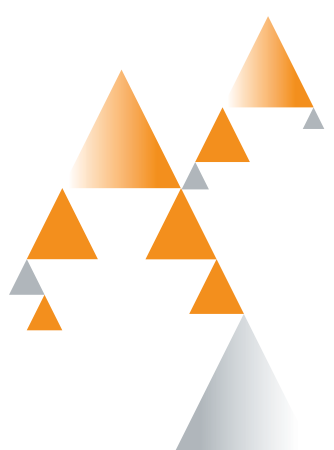

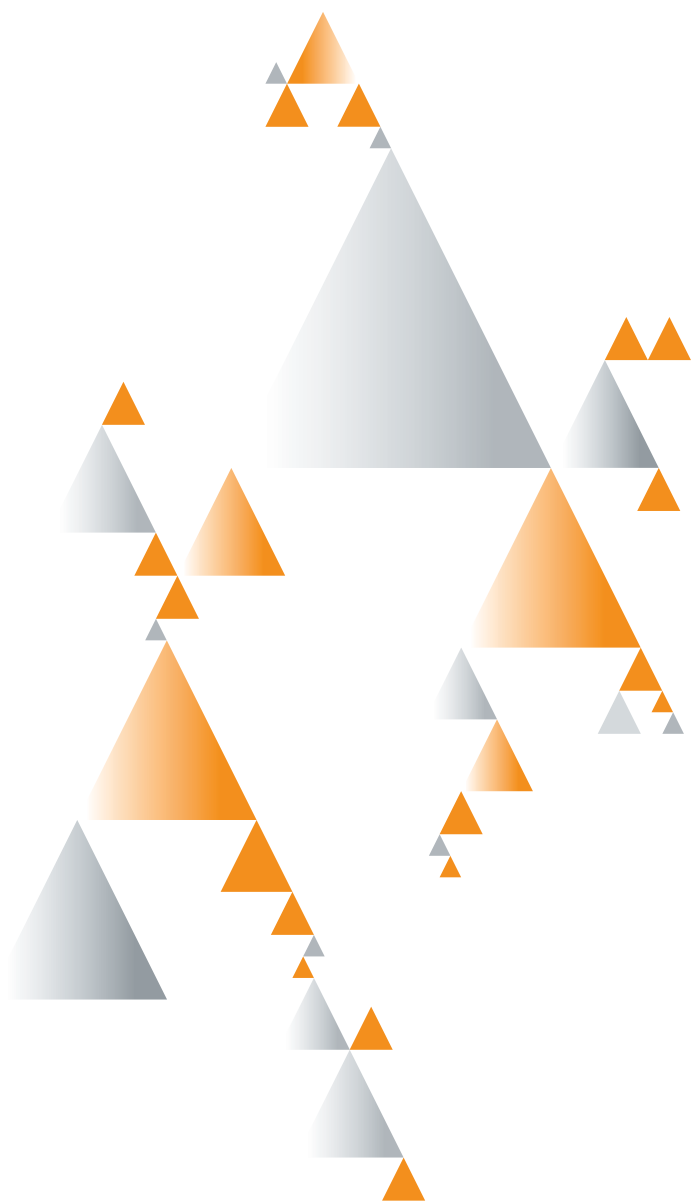
requisits addicionals: exàmens específics d'entrada a certes facultats, entrevistes personals amb tutors universitaris i un llarg etcètera d'estratègies que condicionen i prioritzen l'accés a la universitat de l'alumnat amb millors qualificacions. L'objectiu sempre és el mateix: assegurar-se, en la mesura que es puga, que estudiants de diferents condicions i procedències, amb perfils i expectatives diverses, acostumats a una diversitat de mètodes d'ensenyament, siguen comparats globalment de manera que, només els que obtinguen les millors qualificacions acadèmiques, demostrin una correcta adquisició dels coneixements i capacitats adquirits en el batxillerat i, a més a més, siguen capaços de seguir amb èxit els ensenyaments universitaris oficials de grau, accedisquen a la universitat. D'altra banda, en la major part dels països les proves s'organitzen de forma externa als centres de secundària i batxillerat, des del meu punt de vista, característica absolutament primordial a l'hora de garantir un procés just, equitatiu, ordenat, comparatiu i anivellador.

Una qüestió que pot semblar secundària és la composició dels tribunals que han de jutjar aquestes proves. Si aquestes han de ser justes i interpretar els tres aspectes que cal tenir en compte durant el procés, els agents avaluadors han de ser externs, almenys parcialment. Generalment en la majoria dels països europeus, la presidència dels tribunals és encomanada a un professor universitari i, sempre, amb professors de secundària en el procés d'accés.

Pel que fa a l'expedient acadèmic, els alumnes s'examinen de les matèries cursades l'últim any de batxillerat i el seu nombre sol oscil·lar entre quatre i set. La gran diferència amb Espanya és que, en tots els països, les proves de llengües es realitzen de forma oral i escrita. Amb l'arribada del marc comú de referència l'any 1991 i el reconeixement mutu entre les diferents llengües europees de qualificacions, estàndards i competència lingüístiques, s'ha obert un gran buit, una gran inconsistència, deguda al fet que en les proves d'accés espanyoles no s'hi han inclòs encara les habilitats orals en cap de les llengües: ni maternes ni estrangeres.

«En la major part dels països les proves s'organitzen de forma externa als centres de secundària i batxillerat, des del meu punt de vista, característica absolutament primordial a l'hora de garantir un procés just, equitatiu, ordenat, comparatiu i anivellador»

«Amb l'arribada del marc comú de referència l'any 1991 i el reconeixement mutu entre les diferents llengües europees de qualificacions, estàndards i competència lingüística, s'ha obert un gran buit, una gran inconsistència, deguda al fet que en les proves d'accés espanyoles no s'hi han inclòs encara les habilitats orals en cap de les llengües: ni maternes ni estrangeres»

Com ens pot ajudar la nova estructura de les proves d'accés? Quin tipus de problemes s'han detectat?

En primer lloc, han de servir perquè la mitjana individual global de batxillerat i la nota de les proves d'accés siguin més congruents i s'adaptin millor a les expectatives dels estudiants, i que la correlació entre la nota de batxillerat i la qualificació de les proves siga més coherent. També han d'ajudar a evitar les incongruències entre centres. En aquest sentit, la fase específica –voluntària– i les seues ponderacions per titulació són essencials. Però no deixa de ser primordial la fase general. Evidentment, amb un objectiu diferent –però vital– per al futur universitari, encara que no siga sempre ben interpretada i que, en molts casos, es converteix en la fase desdeñada i menysvalorada a l'espera de l'específica.

En segon lloc, han d'ajudar també a anivellar la diferència entre alumnes dels diferents batxillerats: la incongruència de certs grups d'alumnes amb expedients brillants que, no obstant això, obtenen un número d'aprovat menor o qualificacions molt inferiors de manera global a què obtenien durant el seu període de formació

En tercer lloc, ens ha de permetre ordenar cada un dels alumnes en un determinat lloc prioritzat quan vénen de diferents procedències i pretenen accedir a una única institució universitària, però amb diferents centres i diferents titulacions.

En quart lloc, a més d'ajudar a la comprovació d'aquests nivells acadèmics aconseguits –i al meu parer encara més important–, han de diagnosticar el futur èxit o fracàs a l'hora d'adquirir les competències del programa d'estudis de la carrera triada: de manera que es valoren la seua maduresa acadèmica, els seus coneixements globals de les matèries i la seua capacitat de seguiment de les assignatures del grau triat.

En cinquè lloc, caldria incorporar-hi –encara en període d'estudi– elements normalitzats de comprovació, i certificació, de nivells lingüístics (marc comú europeu de referència per a les llengües, MCER), tant de llengües maternes com de llengües estrangeres, que permeteren als estudiants conèixer el seu nivell d'aprenentatge, encara més quan certes titulacions universitàries requereixen algun d'aquests nivells: nivell A1: accés, nivell A2: plataforma, nivell B1: llindar, nivell B2: avançat, nivell C1: domini operatiu eficaç, i nivell C2: mestria. ■

DIÀLEGS

Grau en *International Business* / Negocis Internacionals

«Som una de les poques universitats que oferim *International Business*»

Coordinació: Magda R. Brox
Fotos: Miguel Lorenzo

JOSÉ MARÍA VEGAS. En què es diferencia aquest grau d'altres com ara ADE o Economia?

JOAQUÍN CAMPS. Aquest grau es focalitza en una matèria com és el negoci internacional, i l'especialització comença des del principi, en el tema lingüístic, en el legislatiu ... A més, té la particularitat que l'alumnat obligatòriament ha d'anar a cursar un any a una altra universitat que generalment serà europea.

DELFINA SORIA. El contingut del grau és més similar a ADE, amb l'excepció que un dels itineraris que s'hi ofereixen, el d'Entorn Econòmic Internacional, està més orientat a Economia.

1_ José María Vegas
Cap d'estudis del Col·legi Sagrado Corazón de Mislata

2_ Esther Núñez
Estudiant de segon de batxillerat del Col·legi Sagrado Corazón de Mislata

3_ Laura Gil
Estudiant de segon de batxillerat del Col·legi Sagrado Corazón de Mislata

4_ Joaquín Camps
Coordinador del grau en *International Business* de la Universitat de València

5_ Sergio Vázquez
Estudiant de segon de batxillerat del Col·legi Sagrado Corazón de Mislata

6_ Delfina Soria
Vicedegana de Relacions Internacionals de la Facultat d'Economia

El campus dels Tarongers acull, des del curs 2010-2011, els estudis d'International Business.

ESTHER NÚÑEZ. De cara al mercat laboral, quins avantatges o inconvenients pot oferir aquesta titulació davant unes altres de més generals?

JOAQUÍN. La tendència, amb la reforma de Bolonya, és especialitzar-se cada vegada més, però potser el mercat laboral s'ha d'acostumar als nous graus. Som una de les poques universitats espanyoles que oferim aquesta titulació. Creiem, a més, que és l'única amb aquest nom. A Europa s'està impartint ja de forma més generalitzada i està molt ben valorada.

DELFINA. La Facultat d'Economia té una llarga tradició d'estudis en anglès i de dobles titulacions. Fa nou anys que incorporarem l'anglès als estudis i oferim les dobles titulacions internacionals de fa vint anys. El nou grau recull aquesta trajectòria i per això ofereix, a més d'un grup de docència en anglès, la possibilitat d'aconseguir un títol per una altra universitat de l'àmbit europeu. A més, està pensat per a treballar en un mercat internacional, perquè quedar-se en l'àmbit local no té sentit.

JOSÉ MARÍA. Per als estudiants pot ser un inconvenient econòmic haver d'estudiar un any fora.

DELFINA. Actualment pensem que no. Un *Erasmus* rep un ajut aproximat d'uns 500 euros. A més, es poden aconseguir beques complementàries, com ara les de Bancaixa.

«La Facultat d'Economia té una llarga tradició d'estudis en anglès i de dobles titulacions. Fa nou anys que incorporarem l'anglès als estudis i oferim les dobles titulacions internacionals de fa vint anys»

LAURA GIL. Quin és el nivell de dificultat de la titulació? I quines aptituds hauria de tenir l'estudiant?

DELFINA. No és massa complicada i, principalment, el que es requereix és tenir facilitat i habilitat per als idiomes, a més d'un nivell bàsic de matemàtiques.

JOSÉ MARÍA. Ens ha cridat l'atenció que, en les ponderacions, Geografia i Física es valoren tant com Economia i Matemàtiques.

DELFINA. Els vam posar el mateix valor perquè totes dues, especialment la física, és una matèria que obliga els estudiants a pensar, a desenvolupar una bona capacitat analítica. A més, hem comprovat que l'alumnat que ha cursat matemàtiques i ciències ve molt ben preparat. Quant a la geografia, els graduats en *International Business* han de conèixer el context internacional. De fet, tenen una assignatura en primer anomenada Geopolítica i Globalització.

SERGIO VÁZQUEZ. **Nosaltres tres procedim del batxillerat d'Humanitats i Ciències Socials. Tindrem problemes si triem aquests estudis?**

DELFINA. No, els coneixements de matemàtiques que s'hi exigeixen, tant en *International Business*, com en ADE, no són gaire elevats. Es requereix un nivell de capacitat analítica inferior al del grau en Economia. A més, només hi ha 6 crèdits de Matemàtiques en tot el grau.

SERGIO. **En el cas que es curse el grau en anglès, des de quin nivell es comença amb el segon idioma?**

DELFINA. Es pot començar des de zero.

JOAQUÍN. El que també pretenem és que, a més d'anglès, aprenguen un segon idioma, francès o alemany, i que aquest no siga el que ja dominen per no perdre el temps.

SERGIO. **Per als que no fan la docència en anglès, es recomana com a segon idioma aquest o poden escollir-ne un entre els altres dos?**

JOAQUÍN. Per a aquest grup l'anglès és obligatori.

DELFINA. La sorpresa amb què ens hem trobat és que, per al grup en anglès, hem tingut més demanda que places disponibles, que en són 75. Per això, el curs vinent aquelles persones que tot i tenir un bon nivell d'anglès no entren en aquest grup de docència en anglès, podran triar el francès o l'alemany com a segona llengua.

JOSÉ MARÍA. **Per aconseguir una doble titulació cal fer una estada internacional?**

DELFINA. Sempre. És obligatori un any i s'exigeix un mínim d'any i mig per aconseguir la doble titulació, encara que el més habitual és estar-hi dos anys.

ESTHER. **Quines són les eixides professionals?**

JOAQUÍN. Aquest grau és idoni per a la gent que li agrada la visió internacional de l'empresa i de les organitzacions en general.

LAURA. **Llavors, està enfocat més per a treballar en uns altres països?**

JOAQUÍN. O en empreses d'ací amb vocació internacional i per a les quals es requereixen professionals que dissenyen estratègies.

LAURA. **Però hauriem de viatjar bastant.**

DELFINA. Possiblement. Joestic a l'Oficina de Relacions Internacionals de la Facultat des de fa anys i veig que els estudiants com més ixen a l'exterior, més volen eixir.

SERGIO. **S'hi ofereixen pràctiques?**

DELFINA. Són obligatòries. En total són 24 crèdits, un semestre. Si fas la doble titulació, les pràctiques s'han de fer fora. La resta, pots triar entre fer-les ací o a l'estranger.

LAURA. **Com s'està duent a terme el canvi metodològic que comporta el procés de Bolonya basat en l'avaluació contínua?**

JOAQUÍN. Està sent complicat perquè és un canvi de filosofia tant per a l'estudiantat com per al professorat, però en aquest grau estan eixint bé les coses.

LAURA. **Com es fa el seguiment de l'alumnat?**

DELFINA. Fem un seguiment molt semblant al que es fa en els centres de secundària.

JOSÉ MARÍA. **Hi passeu llista?**

DELFINA. No, però hi ha altres procediments per controlar l'assistència. Per exemple, amb lliuraments de treballs. A més, s'ha establert que el treball de l'alumnat compute com a mínim un 20%. Hi ha assignatures en què l'avaluació contínua de l'alumnat pot representar el 50% de la nota o més. A més, hi ha cronogrames setmanals amb el percentatge de temps que cada alumne ha de dedicar als treballs, a l'estudi, a l'assistència a classe, etc. ■

GRAU EN INTERNATIONAL BUSINESS

Aquest grau proporciona els coneixements i les eines adequades per a prendre decisions econòmic-financeres, empresarials i de màrqueting tenint en compte els determinants i les repercussions internacionals. Així mateix, l'alumnat adquireix les competències necessàries per a gestionar el desenvolupament internacional d'una empresa i per a treballar en les institucions internacionals implicades en les transaccions i la cooperació internacional. Per això, es potencia l'anàlisi de l'economia internacional i l'aprenentatge d'altres idiomes, fonamentalment l'anglès. A partir de tercer curs hi ha tres itineraris: Entorn Econòmic Internacional, Finances i Comptabilitat, i Organització i Màrqueting.

UN GRUP D'ALT RENDIMENT ACADÈMIC

En el grau en *International Business*, que s'ha implantat aquest any a la Universitat de València, s'ofereix un grup d'alt rendiment acadèmic (ARA) amb 75 places que té la docència en anglès. El requisit per formar-ne part és acreditar un nivell B2 del Marc Europeu de Referència, bé amb un certificat que ja es té, o bé mitjançant una prova de nivell que fa la Universitat de València.

El grau s'ha estrenat amb una nota de tall de 9,5 sobre 14 i una llista d'espera de 480 persones.

PLACES PER A PRIMER:
75 (grup d'anglès)
75 (grup de castellà)

NOTA DE TALL: 9,456 (quota general)

MATÈRIES DE FORMACIÓ BÀSICA:
60 crèdits (46 de la branca pròpia)

MATÈRIES OBLIGATÒRIES: 108 crèdits

MATÈRIES OPTATIVES: 42 crèdits

PRÀCTIQUES EXTERNES OBLIGATÒRIES:
24 crèdits

TREBALL DE FI DE GRAU:
6 crèdits

CENTRE:
Facultat d'Economia
CAMPUS: Els Tarongers
WEB: www.uv.es/economia
TEL.: 963 864 100
CRÈDITS: 240
CURSOS: 4

DIÀLEGS

Grau en Llengües Modernes
i les seues Literatures

«La clau és la polivalència»

Coordinació: M. R. Brox
Fotos: Miguel Lorenzo

1_Cristina Luque
Estudianta de segon
de batxillerat de l'IES 25
d'Abril, d'Alfafar

2_Evelio Miñano
Coordinador del grau a la Facultat
de Filologia, Traducció i Comunicació

3_Luz Pérez
Orientadora de l'IES 25 d'Abril, d'Alfafar

4_Macarena Orejuela
Estudianta de segon de batxillerat
de l'IES 25 d'Abril, d'Alfafar

LUZ PÉREZ. El grau en Llengües Modernes i les seues Literatures és totalment nou respecte de les llicenciatures que oferia fins ara la Facultat de Filologia?

EVELIO MIÑANO. A primera vista pot semblar que, amb la implantació dels graus, han desaparegut algunes filologies. Però, en realitat, aquest grau és una integració d'una sèrie de títols que abans estaven separats. Ara, però, les filologies Alemanya, Francesa i Italiana s'ofereixen com a itineraris del grau. A més, s'ha incorporat una novetat important, ja que hem fet una aposta pel multilingüisme amb itineraris acadèmics de dues llengües i les seues literatures. Abans, un estudiant s'especialitzava només en una llengua i la seua literatura. Ara, l'estudiantat del grau ha de cursar un *major* d'alemany, de francès o d'italià

–amb el qual obté una formació avançada– que ha de combinar amb un *minor*, que li proporciona una formació complementària d'una altra llengua, com ara l'alemany, el francès, l'italià, l'anglès, l'àrab, el portuguès, els estudis orientals, el castellà o el català.

MACARENA OREJUELA. Quines eixides professionals té aquest grau?

EVELIO. Un grau no proporciona únicament una formació professional superior; és més que això. Es tracta d'una formació universitària avançada en la seua dimensió crítica i intel·lectual que prepara per a àrees professionals diverses. Les principals eixides estan en l'àmbit de l'ensenyament de llengües i de la mediació lingüística i cultural –des de la traducció a l'assessorament lingüístic

Laboratori de traducció i interpretació de la Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació.

per a empreses-, però també hi ha filòlegs en altres espais. A més, ens hem esforçat per desenvolupar competències que tenen moltes aplicacions en l'entorn laboral. La clau és la polivalència.

D'altra banda, en un món globalitzat, les persones que dominen diversos codis lingüístics i culturals sempre tenen més opcions de treballar. En aquest sentit, és convenient que hi haja, a cada comunitat lingüística, un nombre important de ciutadans que puguen comunicar-se amb altres comunitats en les seues llengües, i no sempre mitjançant una tercera llengua que no els és pròpia. Estic convençut que les nostres empreses perden moltes oportunitats pel fet de no poder relacionar-se amb els interlocutors estrangers en la seua pròpia llengua a través dels professionals adequats. Certament, amb l'anglès és molt fàcil comprar a tot arreu, però és més fàcil vendre si parles la llengua pròpia i coneixes la cultura del possible comprador.

CRISTINA LUQUE. Quin tipus de pràctiques externes fa l'alumnat d'aquest grau?

EVELIO. Les pràctiques són una assignatura optativa de 6 crèdits. I, actualment, l'oferta supera la demanda, potser perquè no tots els estudiants estan convençuts del que els pot aportar unes pràctiques.

LUZ. I pel que fa a les estades d'estudi a l'estranger?

EVELIO. Són del tot necessàries per a l'estudiantat d'aquest grau.

«Les nostres empreses perden moltes oportunitats pel fet de no poder relacionar-se amb els interlocutors estrangers en la seua pròpia llengua a través dels professionals adequats»

LUZ. Estudien molts estrangers el grau sencer ací?

EVELIO. La Universitat de València és una de les universitats espanyoles que més en rep; en concret, la nostra Facultat va rebre prop de set-cents estudiants internacionals el curs 2009-2010. Tots ells constitueixen un capital lingüístic de gran riquesa perquè s'interrelacionen amb els nostres estudiants. I, efectivament, amb la implantació del grau hi ha més estudiants estrangers que estudien la titulació sencera ací.

MACARENA. Des de quin nivell comencen les llengües del major?

EVELIO. Hem volgut ser prudents i deixar que cada *major* i *minor* s'adapte a la seua situació. Tenim, en la meua opinió, un dèficit en l'oferta i en la formació de llengües estrangeres en l'ensenyament preuniversitari; això ens obliga a començar de zero en les llengües que no s'estudien o que s'imparteixen testimonialment als centres de secundària i batxillerat. En uns altres casos, com el

francès, es parteix d'un nivell que és continuació del que ja s'ha assolit com a primera llengua estrangera, però amb un esforç d'adaptació per als qui arriben amb un nivell més baix.

CRISTINA. Les persones titulades en el grau en Llengües Modernes i les seues Literatures estan capacitades per exercir laboralment en les dues llengües?

EVELIO. La formació avançada s'obté amb el *maior*. No hi ha prou de temps en quatre anys per formar en dos idiomes a un nivell avançat, sobretot amb el dèficit de formació lingüística amb què s'arriba a la Universitat.

LUZ. Quina és la diferència entre aquest grau i el de Traducció i Mediació Interlingüística?

EVELIO. Són dos graus que comparteixen moltes coses. Traducció també està organitzada al voltant d'un itinerari principal en una llengua estrangera –alemany, anglès o francès– acompanyat d'un itinerari complementari en una altra llengua –alemany, anglès, francès o italià. Però en Traducció es desenvolupa especialment la competència traductològica mitjançant una sèrie d'assignatures i una orientació professional més específiques.

MACARENA. Quines assignatures del batxillerat són les més recomanables de cursar per accedir a aquest grau?

EVELIO. En primer lloc, i per motius pràctics, les que ponderen 0,2 en les PAU per al grau. Enguany, les 100 places ofertes s'han cobert tot deixant estudiants en llista d'es-

«Són també molt importants aquelles assignatures que desenvolupen competències comunicatives i caldria fer una menció especial a la competència lectora»

pera. També és convenient haver cursat una segona o una tercera llengua estrangera, i estar familiaritzat amb matèries de l'àrea d'Humanitats i amb l'assignatura d'Informàtica. Són també molt importants aquelles assignatures que desenvolupen competències comunicatives i caldria fer una menció especial a la competència lectora: crec que aquest grau no està pensat per a les persones que no els agrada llegir. Els filòlegs i les filòlogues han de comunicar-se, llegir i escriure, i qualsevol assignatura que millore aquestes competències és molt recomanable. ■

CORRESPONDÈNCIA PER AFAVORIR LA FORMACIÓ CONTÍNUA

El grau forma en dues llengües i les seues literatures. S'entén per llengua B la llengua del *maior* o itinerari principal (alemany, francès o italià). La llengua C és la llengua del *minor* o itinerari secundari (alemany, anglès, àrab, castellà, català, francès, italià, portuguès o estudis orientals). Al marge d'això, el castellà i el català són llengua A i constitueixen l'objecte d'estudi d'assignatures obligatòries.

Tots els *minor* es componen de set assignatures (42 crèdits), amb equivalències en els *maior* o graus d'igual denominació.

De manera que qui estudia aquest grau, amb l'alemany de *maior*, per exemple, i l'italià de *minor*, i en el futur volguera fer el *maior* d'italià, ja tindria part d'aquest itinerari fet. Aquesta fórmula, que també s'estén a d'altres graus filològics del centre, afavoreix la formació contínua.

GRAU EN LLENGÜES MODERNES I LES SEUES LITERATURES

Aquest grau proporciona coneixements sobre dues llengües i les seues literatures i desenvolupa competències lligades a aquests àmbits oferint una àmplia base filològica i humanística. En una societat com l'europea, cada vegada més integrada i amb més interacció, l'estudiantat es forma per donar resposta a les necessitats comunicatives que generen els contextos multiculturals i plurilingües.

CENTRE:
Facultat de
Filologia, Traducció
i Comunicació

CAMPUS: Blasco Ibáñez
WEB: www.uv.es/filologia
TEL.: 963 864 254
CRÈDITS: 240
CURSOS: 4

PLACES PER A PRIMER: 100

NOTA DE TALL:
6,622 (quota general)

MATÈRIES DE FORMACIÓ BÀSICA:
60 crèdits de la branca pròpia

MATÈRIES OBLIGATÒRIES: 162 crèdits

MATÈRIES OPTATIVES: 6 crèdits
(inclouen pràctiques externes)

TREBALL DE FI DE GRAU:
12 crèdits

L'escola 2.0: el repte d'ensenyar amb les noves tecnologies

Networking, wikis, Twitter, e-learning, blocs educatius, RSS, PDI... són termes que fins fa poc ens eren aliens, però que ara formen part del nostre dia a dia. En la societat del coneixement actual, Internet s'ha instal·lat en totes les esferes de la vida i també en l'educació. El canvi cultural que han imposat les TIC s'ha de traslladar a les aules i això requereix una especialització del professorat per a traure'n el major profit que es puga i per tal d'innovar i millorar la qualitat educativa. Però no és un repte fàcil, sobretot amb un desenvolupament tecnològic tan ràpid, que ja s'encamina a la tercera generació, la tecnologia 3.0. El *Fòrum Novadors* i *Un entre tants* són dues xarxes de professors valencians que han esdevingut un punt de trobada per a la formació, el debat i la reflexió sobre la implementació de les TIC en l'escola.

Carol Borràs

Novadors: fòrum de debat i reflexió

El 2003 va nàixer el *Fòrum Novadors*, creat per un grup d'experts en noves tecnologies i educació que fa dos anys es va constituir en associació. Entre els principals gestors hi trobem educadors des de primària fins a la universitat, tots ells vinculats a la introducció de les noves tecnologies en l'educació, com ara el president, Vicent Campos, director de *Quadernsdigitals.net*; Miquel Ortells, professor de Teoria i Història de l'Educació a la Universitat Jaume I de Castelló, o els membres honorífics Jordi Adell, director del Centre d'Educació i Noves Tecnologies de la UJI, i Francesc Llorens, professor de secundària i de la UOC en matèries d'aprenentatge electrònic (*e-learning*).

El col·lectiu va sorgir gràcies a l'interès per «incidir perquè els projectes educatius es plantejaren des de l'experiència i no des dels despatxos», segons comenta Vicent Grau, secretari de l'associació, mestre i expert també en *e-learning*. I, des de llavors, són moltes les iniciatives que han posat en marxa per tal d'aplicar «les TIC en les tasques docents, convençuts que aquestes eines, utilitzades críticament i pedagògicament, poden millorar els processos d'aprenentatge i la nostra motivació com a professionals de l'educació», afirmen en el full d'adhesió a l'associació.

Jornades de pedagogia de les TIC

La iniciativa principal de *Novadors* són les jornades que realitzen anualment amb l'objectiu d'esdevenir un fòrum de debat i de reflexió per a «donar a conèixer experiències que s'estan duent a terme en educació», segons s'explica en el seu web www.novadors.org, amb la voluntat «de fer pedagogia, no d'ensenyar tecnologia», asse-

gura Grau. Les set jornades que han organitzat fins ara han rebut el suport de les universitats públiques valencianes, de l'administració i també d'altres entitats, i han tingut una acollida excepcional per part del professorat de tots els nivells, mediadors culturals i estudiants universitaris que han assistit a tallers, ponències, conferències i debats de la mà d'experts i dels participants que han volgut aportar-hi les seues idees i experiències.

Més experiències i projectes

Però, a més, *Novadors* ha organitzat altres iniciatives, com la I Jornada Interanual *Novadors & Twitters*, que va tenir lloc a Xàtiva el passat 27 de novembre, i també la secció editorial *Novadors-Edicions*, que mostra propostes i materials relacionats amb les TIC i l'educació. En aquest apartat, destaca *El bazar de los locos*, un projecte col·laboratiu i obert, fet a partir del Twitter i sobre el Twitter. Aquestes dues experiències suposen un pas endavant, perquè «no se circumscriuen a l'àmbit del nostre territori, sinó que es pot participar des de tot Espanya», conclou Vicent Grau.

Un entre tants: experiències en comú

Aquesta xarxa cooperativa d'experiències TIC per a l'ensenyament en valencià va nàixer el 2009 durant el V Encontre Carles Salvador, i es va crear per la constatació d'alguns dels professors que s'hi aplegaren de la necessitat no solament de «fer un canvi metodològic per tal d'implementar les TIC en l'ensenyament, sinó també de cooperar entre el professorat per tal de ser usuaris lletrats, per a posar en comú el bon ús de les TIC i aprendre a avaluar-les», segons comenta Antoni de la Torre, un dels professors que gestiona la xarxa. Els administradors, dotze en total, provenen majoritàriament de l'educació secundària, i són professors i professores de valencià, però també hi ha assessors del CEFIRE, professors universitaris i psicopedagogs.

Compartir i reflexionar sobre les TIC

Un entre tants és una xarxa social professional que té un funcionament similar al Facebook, però des d'un plantejament més senzill. Per a participar-hi, cal estar registrat en <http://1entretants.ning.com> i només ho poden fer els professors «de qualsevol matèria i nivell, en activitat o en borsa. De moment, no admet estudiants, ja que la finalitat és compartir experiències TIC que es fan a l'aula», segons matisa de la Torre. Però, així i tot, «es tracta d'una xarxa molt oberta, perquè les actes es troben disponibles per a tots els qui les vulguen consultar», assenyala. Els usuaris creen el seu perfil i poden interactuar amb els diferents membres amb correus individuals i col·lectius, xats i missatges privats o oberts, en el fòrum... per tal d'abordar les seues «experiències i necessitats, comentar l'ús de les plataformes i les utilitats que hi ha per a l'ensenyament en valencià, intercanviar informació i opinions, crear grups d'investigació a l'aula amb aquests

nous recursos, etc.», segons s'explica en el web. La finalitat és, afirma Antoni de la Torre, «alfabetitzar-nos en les noves tecnologies en la nostra llengua», sense deixar fora a ningú, perquè tot i que el 70% dels membres són professors de valencià, també n'hi ha d'altres matèries i alguns procedents de l'ensenyament universitari.

Interacció fora del món virtual

A més, la relació entre els membres de la xarxa –en l'actualitat, 304– no és solament virtual. Anualment es convoquen dues jornades, una teòrica –com la que ha tingut lloc l'11 de desembre amb el títol *CompartTIC*– per a «reflexionar sobre les noves tecnologies i mostrar projectes didàctics relacionats amb aquestes», explica Antoni de la Torre, i una pràctica, a través dels CEFIRE (la pròxima tindrà lloc a l'abril), per tal de conèixer les utilitats de diferents eines com el Twitter, els wikis o els blocs educatius.

En definitiva, *Novadors* i *Un entre tants* posen a l'abast de tots els docents un marc de reflexió i d'intercanvi d'experiències des de plantejaments diversos per a aprofitar totes les possibilitats educatives que ens plantegen les noves tecnologies. ■

te

Sempre és important tenir un punt de referència i comprovar l'estat de les nostres tasques al llarg del quadrimestre.

Aprendre a gestionar el temps

Treballar amb l'alumnat estratègies motivacionals, d'ensenyament i de gestió del temps és bàsic per evitar l'abandonament universitari. Per això Rafael García, Francisco Pérez i Pepa Pérez, del Departament de Psicologia Evolutiva i de l'Educació de la Universitat de València, coordinen des del 2007 una aplicació informàtica destinada a millorar l'autoaprenentatge dels estudiants.

Teresa Logroño

Accedir a la universitat comporta canvis acadèmics i noves pautes d'estudi. És per això que la Universitat, a més de formar futurs professionals, els ha d'ensenyar com encarar les diferents tasques que afrontaran durant la seua vida acadèmica. Amb la implantació del procés de Bolonya, tant els estudiants com els professors s'hi han hagut d'adaptar. L'aprenentatge ja no es basa només en un model teòric, i és que la formació universitària ha d'anar acompanyada d'altres aspectes educatius.

Els universitaris sovint es troben ineficaços a l'hora de parlar en públic, d'integrar diverses fonts d'informació en un treball, d'afrontar l'estrès que generen les situacions acadèmiques o d'organitzar les hores d'estudi. «Hauria ser responsabilitat de la universitat facilitar aquestes estratègies», afirma Francisco Pérez, professor del Departament de Psicologia Evolutiva i de l'Educació.

Cal que els estudiants s'imposen metes realistes. Què sé d'aquesta matèria? Quina seria la millor manera d'afrontar-la? En definitiva, planejar estratègies d'aprenentatge. Ells mateixos s'han d'adonar si els seus hàbits d'estudi són els més adients, i han de ser capaços de modificar-los si resulten insuficients. «Els alumnes són poc conscients de la qualitat del que aprenen. La informació creix de forma exponencial i l'adquisició de noves habilitats és necessària per formar bons professionals. Ens interessa que, quan accedisquen al mercat laboral, s'hi adapten fàcilment», afegix Rafael García, coordinador del grau en Psicologia.

Treballar l'autoconeixement

Aquest curs acadèmic, el Ministeri d'Educació ha signat un conveni amb les universitats fonamentat en tres eixos: habilitats de comprensió lectora, habilitats de composició escrita i autorregulació acadèmica. Aquest últim eix es treballa a la Facultat de Psicologia,

des del 2006, amb un pla d'acció tutorial (PAT) que vol dotar d'eines acadèmiques els estudiants de nou ingrés.

La meitat dels casos d'abandonament dels estudis universitaris es produeixen durant el primer any de carrera. Es tracta, per tant, d'un curs fonamental per resoldre les mancances i limitacions dels alumnes. Per aquesta raó, el Departament de Psicologia Evolutiva i de l'Educació ha desenvolupat una aplicació informàtica perquè els estudiants adquirisquen estratègies d'aprenentatge, motivacionals i de gestió del temps. Habilitats que solen ser predictives de l'èxit o fracàs acadèmic.

Aprendre a aprendre

Durant la primera setmana del curs acadèmic, des del pla d'acció tutorial es duen a terme cinc sessions on s'explica als estudiants com funciona l'aplicació web i els continguts que hi poden trobar. Es donen unes pautes generals per moure's dins la Universitat, realitzar

Un dia vaig decidir anotar tot allò que feia en blocs de mitja hora al llarg de diverses jornades i em vaig adonar que malbaratava una mitjana de quatre hores diàries.

Aprendre destreses per a relaxar-se i concentrar-se millora no solament l'estat d'ànim, sinó que augmenta la productivitat i la creativitat.

tràmits acadèmics i s'explica el funcionament de la secretària virtual.

La resta del quadrimestre tenen lloc les sessions individuals amb els mentors, de quart i cinquè cursos de Psicologia, per reforçar els aspectes en què els nous tenen més mancances. És aleshores quan s'els facilita unes recomanacions bàsiques i uns quaderns per treballar el que els preocupa més.

Aquest any participen en les sessions 450 alumnes de nou ingrés sota la tutela de 32 mentors i mentores. Una intervenció a través de mediadors que ha donat resultats molt positius i que afavoreix l'aprenentatge mutu. Com ens explica Maria Dolores Vara, mentora de cinquè curs, «la nostra intervenció els facilita la integració en la vida universitària de forma ràpida, orienta la seua vida acadèmica i els ajuda a identificar les seues necessitats o problemes».

A l'inici del segon quadrimestre tenen lloc noves sessions de treball.

Es prioritzen les activitats diàries amb estratègies d'estudi i s'ensenya a afrontar l'ansietat que els genera l'acumulació de lliuraments de treballs i la proximitat dels exàmens. També es comenten els problemes que han sorgit al llarg del quadrimestre i es treballa el que es pot millorar. És al final del curs quan té lloc la sessió d'avaluació per veure els resultats obtinguts. «A molts dels mentors ens hauria encantat haver rebut aquest assessorament perquè durant el primer any d'universitat estàvem un poc perduts i desanimats», afegeix M. Dolores.

Al capdavant, el més important és que els estudiants adapten aquestes pautes als seus hàbits acadèmics amb l'objectiu, com diu Rafael García, de «millorar la qualitat de l'ensenyament, les pautes de rendiment i prevenir l'abandonament universitari». ■

La comunitat virtual

L'aplicació web sobre autoregulació acadèmica, oberta als estudiants de primer any de la Facultat de Psicologia, va ser implementada durant el curs 2007-2008. Per accedir-hi, s'ha d'omplir un qüestionari sobre el temps i l'estrès i s'obté un informe que ajuda a millorar les debilitats acadèmiques. Aquest material es treballa després en les sessions amb els mentors i les mentores, que a partir del curs actual es fan dins de l'horari acadèmic.

L'aplicació informàtica es complementa amb els quaderns *Gestió del tiempo para estudiantes. Pon el tiempo en su sitio* i *Guía para el manejo del estrés académico*, elaborats pel professorat impulsor de l'experiència d'auto-regulació i editats per la Facultat de Psicologia. Dels esmentats quaderns s'han extret les il·lustracions que acompanyen aquest reportatge.

ROBERT E. STAKE

«Faig una crida a la revolució»

Gonçal López-Pampló i Aina Reig Fotos: Miguel Lorenzo

El professor Robert E. Stake (Adams, Nebraska, 1927), va visitar la Universitat de València a l'inici de curs per impartir una conferència sobre els sistemes de control de qualitat en l'ensenyament, dins del 2n Col·loqui de la Red Iberoamericana de Investigadores sobre Evaluación de la Docencia (RIIED), organitzat pel departament de Mètodes d'Investigació i Diagnòstic en Educació (MIDE) amb el suport de la Facultat de Filosofia i Ciències de l'Educació de la Universitat de València. Stake ha dirigit el Centre per a la Recerca Instruccional i l'Avaluació Curricular (CIRCE) de la Universitat d'Illinois, on actualment és professor emèrit. Considerat un especialista internacional en aquest camp, la seua visió de l'educació és esperançadora i crítica alhora.

M'agradaria començar amb una qüestió tan general com bàsica. Des del seu punt de vista, i d'acord amb la seua experiència, què significa la paraula educació a hores d'ara?

L'educació s'ha convertit, senzillament, en un sinònim de *certificació*: aconseguir un diploma, aconseguir un títol, adquirir els requisits per aspirar a una feina en concret. Però la paraula *educació* hauria de significar –o això ens agradaria– que cada persona estiguera preparada per conèixer el món que l'envolta, la gent amb la qual s'ha de relacionar, que es familiaritze amb els pensaments intel·lectuals i la resolució de problemes, és a dir, que l'educació produísca una trobada personal amb el món real. Per tant, estem molt lluny d'allò en què s'ha convertit l'educació des d'un àmbit administratiu, oficial.

I en quina direcció anem?

Avancem ràpidament cap a la certificació. Mai com ara no havíem estat en condicions, en el món occidental, de tractar la singularitat de cada persona en les nostres escoles, de trobar oportunitats per canviar el món. Però ens ha interessat més deixar el món sense canviar, i ara fins i tot estem perdent l'ocasió de fer-ho.

En alguns dels seus llibres, vostè insisteix en la importància que té la singularitat de cada persona en l'educació. Què diria al professorat compromès amb el canvi educatiu, conscient d'aquesta importància, però impotent davant les circumstàncies?

Hi ha moltes restriccions en el sistema escolar i cal viure amb aquestes limitacions. Però hi ha una eixida, un

marge flexible dins el qual el professorat pot orientar la seua tasca en una direcció diferent, més adequada per al desenvolupament dels infants i els joves. La majoria del professorat té una intuïció sobre això, però no veu la recompensa de dedicar un temps afegit a la singularitat individual de l'alumnat. Tots necessitem l'educació. Per tant, intentar que cada xiquet o xiqueta en particular siga l'objectiu de la tasca individual de cada mestre és una lluita contra el sistema. Tot i que molts professors senten que és necessari i saben que ho és, només quan els encoratgen, troben els beneficis d'assumir aquesta perspectiva.

Parla de beneficis personals? Per exemple, molts professors universitaris estan preocupats pels controls de qualitat, pels tests que apliquen...

...el sistema.

Sí, però, com poden ajudar els processos d'avaluació a encoratjar-los?

No sóc molt optimista en aquest sentit. No crec que els encoratgen per intentar canviar el sistema o per esforçar-se a establir els seus propis criteris dins el sistema. Puc dir algunes coses no massa agradables sobre els esforços del procés de Bolonya i de la Unió Europea per estandarditzar l'ensenyament universitari. Si bé hi ha aspectes positius en la filosofia del sistema, també crec que la imposició de requeriments concrets per a la docència, diferents de com es feia abans, fa difícil que el professorat pugua tenir temps per aprofitar al màxim la nova situació.

Què opina de l'informe PISA? Ací els seus resultats han estat un motiu de debat. Els diaris ens situaven entre els pitjors països d'Europa!

Bo, no conec la situació local. És difícil pensar que ser els pitjors en realitat és millor. Però crec que és irrellevant, de bon tros. Al meu entendre, els tests –tot i que són excel·lents des d'un punt de vista tècnic– mesuren més les aptituds escolàstiques que allò que s'ensenya i s'aprèn. No mesuren l'educació ni expliquen quin país

«Hi ha moltes restriccions en el sistema escolar i cal viure amb aquestes limitacions. Però hi ha una eixida, un marge flexible dins el qual el professorat pot orientar la seua tasca en una direcció diferent, més adequada per al desenvolupament dels infants i els joves»

«Al meu entendre, els tests –tot i que són excel·lents des d'un punt de vista tècnic– mesuren més les aptituds escolàstiques que allò que s'ensenya i s'aprèn»

està fent el millor treball amb els seus estudiants. Tendeixen a l'estandardització, són indiferents a la singularitat de cada país i a la singularitat de les persones que hi habiten. No tots els infants de tots els països tenen les mateixes habilitats, no tots reaccionen igual davant els llibres o d'altres estímuls... Però no hauríem de comparar països, no hauríem de confiar massa en l'informe PISA per saber com de bé estem ara o com hauríem de fer per millorar. No són un diagnòstic, ni tan sols mesuren el que fa el professorat. Hi ha una distracció, una perversió del propòsit de l'educació.

Ha dit que no hauríem de comparar països. Així i tot, si més no a Espanya, agraden les comparacions. Voldria destacar l'exemple d'algun país en concret, com ara Finlàndia?

Com a demòcrata, realment vull respectar el que la gent considera important. Si pensen que les comparacions ho són, com de fet ho pensen, aleshores les hem de tenir en

Robert E. Stake, a la Facultat de Filosofia i Ciències de l'Educació de València.

compte. Però hauríem de destacar com d'estrets són els criteris de comparació. En futbol, en ciclisme i en tenis, els espanyols esteu molt contents ara, perquè encara que el criteri de comparació és estret –guanyar una partida, superar els punts del contrari–, se suposa que l'esport consisteix en això. Però l'educació no es pot basar en la puntuació. Posar tant d'èmfasi en les comparacions distrau els professors i els estudiants. No sé com corregir-ho, no sé com es podria fer, però sé que es produeix una interferència amb les bones pràctiques docents a causa de la insistència a comparar països, escoles, professors o estudiants.

Vol dir que és difícil establir models globals d'avaluació? Aleshores, tota la investigació universitària que se'n fa a escala internacional, com pot explicar els fenòmens locals?

Si les proves d'avaluació són massa estretes, els investigadors estan contribuint a complicar més l'activitat dels

estudiants amb vista a ser considerats com a persones educades, preparades. Tractar de crear més jocs, més competicions o més models d'actuació per part de l'estudiantat és una cosa a la qual han de contribuir els investigadors. Però els beneficis que n'obtenen sovint estan massa en línia amb els propòsits polítics de la Unió Europea, el govern dels Estats Units o els governs dels diferents països –fins i tot de la direcció de moltes escoles en concret. Es basen en aquesta visió estreta, en la idea que hi ha una correlació suficient entre un bon resultat en les proves i un bon resultat en la resta de coses. Així, els tests ho representen tot, en lloc de representar una cosa en particular. Les inversions, les adulacions, proporcionen un sentiment de recompensa i no sembla que els investigadors ho puguin canviar. Però, si ens fixem en la complexitat de la recerca en educació arreu del món, ens adonarem que és molt més diversa, multidisciplinària i exhaustiva que la visió política de l'èxit educatiu. Però no ho és més que la visió dels professors individuals.

Els són conscients de la complexitat de l'educació. Fins i tot els pitjors professors tenen una bona intuïció i saben que hi ha moltes maneres d'aconseguir que els alumnes reïsquen. Però és molt difícil dur-ho a la pràctica si tenim en compte les restriccions administratives i econòmiques, com també l'atenció dels mitjans de comunicació als criteris simples sobre la qualitat de l'ensenyament.

Així, vostè no és massa optimista sobre la manera com es fan les coses, fins i tot dins el seu camp d'investigació.

Mira [i alça la mà amb els dits polze i índex a punt de tocar-se], estem a això de la desesperança, cosa de pocs centímetres. No és una situació esperançadora, perquè les forces que podrien aturar aquest deteriorament de la percepció de l'educació són invisibles, són febles, resideixen en la ment dels professors individuals, dels filòsofs, dels investigadors. A més no estan coordinades per afrontar aquesta visió perversa de l'educació.

Hi ha una qüestió que preocupa el professorat ara i ací, i podria ser una de les forces de les quals parlava fa un moment. Em referisc a Internet. Pensa que ens pot ajudar en l'escola?

Trobe que és una gran ajuda. Més que el sistema educatiu, Internet posa de manifest la complexitat de l'educació, de la vida. És fàcil que Internet s'equivoque, però proporciona invitacions constants a fugir de visions massa simplificadores. Si vostè em pregunta pels videojocs i els ordinadors, fins i tot ací, els joves tenen la curiositat de provar jocs diferents, d'atènyer la multiplicitat d'expressions del bé, del mal i de moltes altres coses que tenen a l'abast. Per tant, pense que Internet continua sent una força alliberadora, més que una força per al conformisme.

Fins i tot per als professors?

Per descomptat. Hi ha avantatges i desavantatges, però en conjunt considere que Internet és un benefici per a aquest col·lectiu.

I en aquest món, amb tantes limitacions i dificultats, què diria a un/a professor/a jove?

Fes aliances amb altres professors. Troba uns altres col·legues que tinguen inquietuds semblants, encara que no siguin idèntiques, a les teues. Professors que veuen els

«Sé que es produeix una interferència amb les bones pràctiques docents a causa de la insistència a comparar països, escoles, professors o estudiants»

estudiants d'una altra manera o que se senten encoratjats a l'hora de desviar-se de les respostes correctes o del currículum oficial. Així, faig una crida a la revolució, però una crida molt suau, de manera que, a mesura que els professors parlen entre ells, troben que hi ha una certa protecció davant la visió majoritària de l'educació i de les obligacions que imposa. Trobaràs altres professors que et donaran suport, algunes famílies que et faran costat. Molts pares volen la credencial que assegure les oportunitats laborals dels seus fills, que els permeta accedir a l'educació superior, volen el *statu quo*, perquè els sembla més segur a l'hora de garantir-los una vida millor. Però hi ha uns quants pares i mares que pensen d'una altra manera i els professors haurien de sentir-se reconfortats i confiats davant aquesta actitud. Aquests pares no consideren positives les visions estretes sobre l'educació, les proves de qualitat, la limitació de la preparació dels estudiants a l'acompliment d'un perfil laboral.

Aquesta crida suau a la revolució es relaciona amb algun paradigma pedagògic?

No hi veig una relació estreta. Pense que en moltes filosofies diferents o paradigmes pedagògics hi ha elements que ajuden a enfortir les nostres habilitats docents, encara que sé quins estils preferisc per als meus néts, per exemple. Però ara no cal treballar per trobar les millors maneres d'ensenyar sinó per resistir les pitjors. Les obligacions que ens imposen a hores d'ara són molt negatives. Per això, per modificar-les, per treballar en els seus límits sense acceptar-les a ulls clucs, cal trobar la manera de fugir del deteriorament de l'educació, trobar l'escapatòria per ensenyar coses veritablement educatives als nostres estudiants. ■

Educació en pantalles

Espai Cinema, el projecte d'innovació educativa de l'Escola de Magisteri de la Universitat de València, va organitzar el 25 de novembre passat un cafè tertúlia amb la professora de la Universitat de Barcelona Alba Ambrós. Ambrós és coautora de *Cinema i educació*, guanyador del premi Aula 2008 al millor llibre d'Investigació Educativa.

Després de molts anys en l'àmbit de l'ensenyament, Alba Ambrós i Ramon Breu van revisar tot el material didàctic elaborat al projecte *CinEscola*. D'aquesta recerca nasqué el seu llibre, amb la voluntat d'animar els docents a treballar amb pel·lícules dins les aules. «L'aprenentatge amb cinema, cada dia més necessari, ha de donar als alumnes competències suficients per fomentar un visionament crític», va afirmar Alba Ambrós durant la xerrada.

L'educació en comunicació encara és una assignatura pendent al sistema educatiu. Catalunya supera amb escreix la resta de comunitats autònomes amb unes competències audiovisuals que es fixen a la Llei Orgànica d'Educació (LOE), però malgrat tot, encara queda lluny del model britànic, que com va explicar Alba «integra l'educació audiovisual al currículum amb la Mediònica. Matèria que no s'inclou de manera transversal amb altres assignatures, sinó que compta amb les seues pròpies hores lectives».

El cafè tertúlia va continuar amb la projecció de *La núvia cadàver* i la conferència i el cinefòrum posteriors, al saló d'actes de la Biblioteca Gregori Maians, dins la quarta edició d'*Espai Cinema*. Una activitat que aprofita la força que tenen les imatges cinematogràfiques per convidar a la reflexió sobre el nostre entorn. ■

© Ana Ponce i Ivo Rovira

D'esquerra a dreta: Dino Salinas, subdirector de l'Escola de Magisteri; Ricard Huerta, del Departament de Didàctica de l'Expressió Musical, Plàstica i Corporal; Alba Ambrós, coautora del llibre *Cinema i educació* i Juli Hurtado, també del Departament de Didàctica i coordinador d'Espai Cinema, a la cafeteria de la nova Escola de Magisteri, al campus dels Tarongers.

«Nosaltres pensem que estem complint els terminis que ens permetran posar en marxa, com és el nostre desig, la titulació de Veterinària per al pròxim curs»

© Miguel Lorenzo

Isabel Vázquez, vicerectora d'Estudis i Política Lingüística de la Universitat de València.

Veterinària, més a prop

Al començament d'aquest curs va sorgir la notícia que la Universitat de València preparava el grau en Veterinària, una proposta d'estudis absent encara de les universitats públiques valencianes i que té una demanda social molt alta. Isabel Vázquez, catedràtica d'Enginyeria Química i vicerectora d'Estudis i Política Lingüística ens detalla els passos que aquests estudis han de seguir fins que s'implanten.

Ferranda Martí

El curs 2011-2012 serà el de la implantació del grau en Veterinària a la Universitat de València?

Aquesta és la intenció de la Universitat i estem treballant en aquest sentit. El Consell de Govern ja ha aprovat el pla d'estudis i s'ha enviat a l'ANECA perquè el verifique. En paral·lel, es treballa en l'expedient de creació de la Facultat de Veterinària. A més, s'està elaborant el document que, d'acord amb l'ordre que ha publicat la Conselleria d'Educació, s'ha de presentar a la Generalitat Valenciana perquè s'implanten els nous graus. Nosaltres pensem que estem complint els terminis que ens permetran posar en marxa, com és el nostre desig, la titulació de Veterinària per al pròxim curs. Però hem de ser prudents, perquè tots els passos que s'han de fer a partir d'ara no depenen sols de nosaltres, sinó que hi intervenen altres organismes que marcaran, òbviament, els temps perquè finalment la Universitat de València pugui oferir el grau en Veterinària el pròxim curs.

On se situarà la Facultat de Veterinària?

Al campus de Burjassot. Cal tenir en compte, però, que crear un centre no vol dir necessàriament construir immediatament un edifici. Acadèmicament, el més correcte és que la titulació de Veterinària tinga un centre propi. A l'Estat espanyol hi ha onze universitats que imparteixen Veterinària, de les quals nou són públiques i dues privades. I només en la Universidad Alfonso X el Sabio la titulació es troba en un centre que es diu Facultat de Salut. En la resta, Veterinària es troba en un centre independent. I nosaltres hem optat per aquesta opció, perquè és, acadèmicament, la més coherent.

Això vol dir que hi haurà unes instal·lacions completament noves per al curs vinent?

No, això és un projecte a mitjà termini. Però sí que es crearia acadèmicament un centre amb un departament, el de Veterinària, que integraria professorat dels centres amb més contingut relacionat amb aquest grau, com són Farmàcia, Biologia i Medicina. I a aquest grup s'afegiria professorat que cal contractar d'unes altres àrees de coneixement, com Sanitat Animal i Producció Animal. Cal tenir en compte que els continguts de les matèries dels primers cursos són bastant generalistes i requereixen aules i laboratoris que al campus de Burjassot ja tenim. En un futur, sí que es farien nous laboratoris, a més de la Granja i l'Hospital Veterinari.

La Universitat prepara altres graus per a implantar aviat?

Tenim preparat el grau en Geologia però, en aquest cas, la implantació no serà immediata.

Les dobles titulacions han tingut una acceptació molt bona per part de l'estudiantat de nou ingrés. Hi ha previst ampliar-ne l'oferta?

Sí. Hi ha previsiones d'implantar-ne de noves, però encara no es pot concretar. És cert que són una oferta molt atractiva, malgrat els que pensaven que amb la nova estructura dels estudis l'estudiantat triaria fer primer un grau i després un màster. Però hem vist que això no ha estat així. Han tingut molta demanda, la nota de tall ha estat alta i s'ha quedat molta gent en llista d'espera. A la Universitat de València hem fet un protocol per a les dobles titulacions, perquè no es vol que es dissenyen amb una durada excessiva. Per això, hem fixat un límit de 5 anys i de 375 crèdits. A hores d'ara hi ha alguna idea interessant com, per exemple, oferir un combinat entre els àmbits de l'economia i de les TIC.

Per al pròxim curs hi haurà canvis en l'accés a la universitat dels estudiants de cicles formatius de grau superior.

Sí, efectivament, hi haurà canvis. El Ministeri d'Educació ha publicat l'Ordre EDU/3242/2010 que determina el contingut de la fase específica de la prova d'accés a la universitat per al col·lectiu que inclou les persones que tenen el títol de tècnic superior de formació professional, el de tècnic superior d'arts plàstiques i disseny i el de tècnic esportiu superior, i vulguen millorar la seua nota d'admissió per a estudiar un grau. Les universitats reclamaven tornar al model de les quotes per grups, però aquest supòsit no s'hi preveu.

Aleshores, faran una prova?

Sí, l'Ordre preveu que el contingut de la prova específica siga el mateix que el de la prova que fan els de batxillerat, és a dir, el que s'estableix per a les matèries de modalitat de segon de batxiller. Com és sabut, els estudiants de batxillerat fan una prova general obligatòria, la nota de la qual, juntament amb la del batxillerat (en una proporció de 40% i 60% respectivament), els dona la qualificació per a accedir a la Universitat. A partir d'ací, l'estudiantat de batxiller pot fer o no una prova específica, voluntària, que li permet arribar fins a un màxim de 14 punts. L'estudiantat de cicle formatiu no s'ha d'examinar de la fase general. Tindrà com a nota d'accés la nota mitjana del seu cicle formatiu. I el que sí que podrà fer, en condicions idèntiques als estudiants de batxiller, és la fase específica, que és la que li permetrà també aconseguir una nota màxima de 14 punts. ■

Ens vegem a la Universitat

Aquest mes de gener comencen un grapat d'activitats que enllaçen l'educació secundària i el món universitari. S'hi troben les accions del Programa Conèixer, les fires d'informació, el programa de difusió teatral Escena Jove i una jornada de treball del Centre Internacional de Gandia, entre altres.

Redacció

Amb l'arribada del 2011 s'enceta el Programa Conèixer la Universitat, organitzat pel Vicerectorat de Comunicació i Relacions Institucionals de la Universitat de València mitjançant el Servei d'Informació - DISE. La primera de les accions, la Jornada d'Informació, està prevista per al 31 de gener. Aquesta edició, la quinzena des que va començar el programa, tindrà lloc a l'Aula Magna de la Facultat de Medicina i Odontologia, al Campus de Blasco Ibáñez. Les persones interessades (responsables dels departaments d'orientació, equips directius dels centres, professorat i professionals de la informació i l'orientació en l'àmbit educatiu) poden inscriure's al web www.uv.es/acces/coneixer.htm fins el divendres 28 de gener.

Enguany, la Jornada d'Informació comptarà amb la presència d'Ángel Gabilondo, ministre d'Educació; Mercedes Chacón, directora general de Formació i Orientació Universitària del Ministeri d'Educació; Isabel Vázquez, vicerectora d'Estudis i Política Lingüística de la Universitat de València, i Luís Pérez, director de Randstad a València.

Les Visites guiades als tres campus de la Universitat de València destinades als estudiants de batxillerat i de cicles formatius estan previstes per als dies 5, 6 i 7 d'abril de 2011. La inscripció s'activarà el mes de març al web del Programa Conèixer.

La Universitat de València, també participa en la Fira Unitour –que se celebrarà el 20 de gener de 2011 a l'Hotel Astoria Palace de València– i en les Jornades d'Orientació que tenen lloc al Complex Esportiu Cultural La Petxina, del 31 de gener al 5 de febrer de 2011. Ambdues accions comparteixen la finalitat d'informar sobre els estudis universitaris.

Escena Jove

Amb la intenció de fomentar l'interès per la cultura en general i pel teatre en particular, el vicerectorat d'Arts, Cultura i Patrimoni de la Universitat de València presenta una nova iniciativa anomenada *Escena Jove*, que està adreçada als alumnes de secundària i batxillerat i també a d'altres col·lectius com escoles d'adults, universitats per a majors, Universitat Popular, etc. El programa representa tres obres: *Miguel Hernández, después del odio*, i dues adaptacions, *el Tirant lo Blanc* de Joanot Martorell i *l'Espill* de Jaume Roig. La Sala Matilde Salvador, a l'edifici de La Nau, acollirà les 35 representacions que es té previst fer i que són gratuïtes. Els grups interessats a assistir han de posar-se en contacte amb el telèfon 963 864 922 o per correu electrònic a visites.guiades@uv.es.

Escena Jove té la col·laboració del vicerectorat de Pràctiques Externes i Formació Contínua i l'Aula de Teatre de la Universitat, i està produïda per la companyia de teatre CRIT.

I després de l'institut què passa?

Aquest és el títol d'una jornada de treball organitzada pel Centre Internacional de Gandia per al proper 19 de gener. La jornada està adreçada, fonamentalment, al professorat de secundària i batxillerat, als equips d'orientació i als responsables dels centres educatius. Coordinada per Rosendo Pou, professor del Departament de Química Física de la Universitat, té una orientació sociològica i es tractaran temes com la formació de l'estudiantat valencià, els canvis en l'accés a la universitat o la prevenció del desànim en els estudiants de secundària. Per a més informació es pot accedir al web <http://cig.uv.es>. ■

VNIVERSITAT
ID VALÈNCIA

2010 2011
GUIA
D'ACTIVITATS
PER A
SECUNDÀRIA

Com cada curs, ja està en marxa l'organització de moltes activitats per a l'ensenyament secundari: olimpíades, tallers, pràctiques de laboratori, concursos, etc., que es preparen des de molts centres i serveis de la Universitat de València. La informació més completa de cadascuna d'aquestes propostes es recull a la *Guia d'activitats per a secundària* que publica FUTURA el passat mes de juny i que està disponible en format electrònic a www.uv.es/acces/informacio.htm. A més, el web de la Delegació per a la Incorporació a la Universitat, www.uv.es/incorporaciouu, també es fa ressó d'una gran part d'activitats que aquest servei impulsa i patrocina.

Estudiants preuniversitaris visiten el campus dels Tarongers en la darrera edició del Programa Conèixer.

València, campus d'excel·lència

El Ministeri d'Educació ha concedit el segell d'excel·lència al projecte VLC/CAMPUS, presentat per la Universitat Politècnica de València, el Consell Superior d'Investigacions Científiques (CSIC) i la Universitat de València. Moltes de les actuacions previstes en aquesta iniciativa tindran una repercussió directa i immediata en la docència i en la qualitat de serveis de les noves promocions d'universitaris. Més enllà, però, de la rellevància de la proposta per al món educatiu valencià, la dimensió d'aquesta agregació de tres institucions d'ensenyament superior i recerca, que es pot conèixer en www.vlc-campus.com, crearà un nou ecosistema d'educació, d'investigació i d'innovació que contribuirà al desenvolupament de l'economia i la societat valencianes.

Redacció

Campus d'excel·lència i formació professional

El projecte preveu un model integral de relació entre VLC/CAMPUS i els estudis de Formació Professional de Grau Superior (FPGS). D'una banda, es faran acords de col·laboració amb una sèrie de centres de FPGS de l'àrea metropolitana de València i de l'entorn dels campus. D'una altra, es preveu estudiar la viabilitat d'implantar centres de FPGS de les famílies professionals afins a les àrees d'especialització del VLC/CAMPUS (salut, informació i comunicació, i sostenibilitat) a prop dels centres universitaris.

Docència en anglès i més oferta d'idiomes

VLC/CAMPUS preveu augmentar el nombre de grups d'estudiants que fan els estudis de grau i postgrau en anglès. Es tracta dels grups d'alt rendiment acadèmic (ARA). A banda, es persegueix que hi haja una oferta d'idiomes suficient perquè l'estudiantat a l'hora que estudia reforce les seues competències multilingües.

Treballar al campus

Els estudiants i les estudiantes, d'ací a poc, tindran l'oportunitat d'accedir a una primera experiència laboral dins els campus. La col·laboració amb esdeveniments esportius i culturals, congressos i jornades o treballs de recollida de dades potenciarà l'empleabilitat i complementarà la formació de l'estudiantat.

Noves clíniques i laboratoris

Amb aquest projecte, tant la UPV com la UV, veuran reforçada la tasca feta per a l'adaptació a l'Espai Europeu d'Educació Superior amb, actuacions com, la construcció de nous espais docents i la intensificació de la innovació educativa. Alguns dels nous equipaments previstos són el Centre d'Aplicacions Psicològiques i Logopèdiques de la Facultat de Psicologia; l'Aula d'Habilitats Odontològiques de la Facultat de Medicina i Odontologia; la Clínica Jurídica de la Facultat de Dret que permetrà l'alumnat treballar amb casos reals i el laboratori de Química Forense a la Facultat de Química. La intervenció sobre espais docents de la Facultat de Belles Arts, l'Escola Tècnica Superior d'Enginyers de Camins, Canals i Ports i de l'Escola Tècnica Superior d'Enginyers de Telecomunicacions, són altres de les actuacions previstes.

Aules 2.0

La creació d'aules 2.0, on es reforce el procés d'ensenyament-aprenentatge i el treball col·laboratiu, és un altre objectiu que dotarà els centres universitaris amb nous equipaments audiovisuals i informàtics, com ara les pizarres digitals i els projectors sensoritzats.

A totes aquestes accions previstes s'afegeix la transformació de les biblioteques en centres de recursos per a l'aprenentatge i la investigació, l'estudi de viabilitat de titulacions conjuntes entre ambdues universitats, i tot un seguit d'actuacions de millora i modernització que faran que les tres institucions promotores, la UPV, el CSIC i la UV, esdevinguen un pol de coneixement d'excel·lència internacional. ■

educació PER A tothom PER A per a tothom escola. educació tothom PER A

Entrevista a Ma. Jesús Martínez Usarralde

«En la societat postmoderna no tot s'hi val»

La incorporació dels alumnes immigrants a les aules ha canviat no solament la fesomia sinó també la manera de treballar a les escoles, on paraules com interculturalitat, integració o heterogeneïtat són cada vegada més familiars. Al voltant d'aquests temes i d'altres, Ma. Jesús Martínez, professora del Departament d'Educació Comparada i Història de l'Educació de la Universitat de València, ha reunit un grup de professionals perquè exposen les seues experiències. *Y para muestra...* ofereix una anàlisi comparada de casos des de diferents perspectives que analitzen la realitat educativa i social i conviden a reflexionar-hi.

Eva Llorenç

Ma. Jesús Martínez, al passadís de la Facultat de Filosofia i Ciències de l'Educació de València.

Ma. Jesús Martínez (ed.), pròleg de Miquel A. Essomba i articles d'Amalia Ayala, Carmen M. Fernández, Rafaela García, Jordi Garreta, Núria Llevot, Ma. Jesús Martínez i Cristina Yanes.

Y para muestra... Políticas educativas de inmigración y modelos de escuela que practican la interculturalidad, «Quaderns del Departament d'Educació Comparada i Història de l'Educació», Universitat de València, 2010, 222 p.

© Miguel Lorenzo

En una època de crisi econòmica com l'actual és fàcil instrumentalitzar l'arribada d'immigrants negativament; en canvi, vostès la valoren en positiu.

Un dels aspectes més valuosos d'aquest llibre és que el punt de partida és el reconeixement i la importància d'altres cultures. La societat d'arribada no és la que ha de millorar materials, alternatives curriculars o mesures d'integració; és la mateixa realitat dels fluxos migratoris la que constitueix un indicador de les desigualtats i, d'ací la necessitat de parlar de l'escola com un marc transformador en codi obert que indague en l'etiologia, en quines són les causes de la desigualtat i que conscienci els autòctons de les condicions polítiques, sociològiques i econòmiques que genera la immigració. Des d'aquesta perspectiva no té

sentit negativitzar sinó veure-ho com un repte i continuar avançant. No es pot parlar alegrement de la *problemàtica* de la immigració.

Què és l'escola de codi obert?

Per a Miquel Àngel Essomba –prologuista del llibre i actual director del Centre UNESCO de Catalunya– l'escola de codi obert és una metàfora pedagògica que vol transmetre l'obertura a un món exterior que contínuament li demana respostes. Aquest concepte també vol recuperar el paper polític de les escoles com a interlocutors socials actius que prenen decisions enfront de les demandes contextuais que es generen. I jo afegiria que aquesta escola ha de ser un espai de trobada i d'aprenentatge no solament per als més menuts sinó també per als pares i les mares.

Quins són els impediments més comuns per aconseguir una transformació curricular en clau oberta?

Una de les claus és el debat axiològic. De quins valors partim? Treballar amb valors és fonamental i és llavors que es produeix la vertadera transformació del currículum i de les pràctiques escolars. Parlem del reconeixement de l'altre, de la solidaritat, de la cooperació, etc. En definitiva, d'aprendre a viure la heterogeneïtat i superar les pors i les incerteses. En la societat postmoderna no tot s'hi val.

En aquest volum s'apleguen articles que tracten de la immigració i de la diversitat cultural en diverses comunitats autònomes. Hi ha grans diferències?

No. Una de les virtuts de fer anàlisi comparada és que ens permet comprovar que els diferents models

d'escola responen als seus contextos (socials, familiars, etc.) i a les demandes que hi tenen lloc sense pensar quin és el millor. Essomba diu que «no solament el món entra a l'escola sinó que també l'escola entra al món». Les comunitats autònomes hi estan representades en la mesura que les persones que hi han col·laborat pertanyen a diferents realitats dins l'Estat espanyol. En els textos no solament es fa visible quina és la retòrica de la política educativa sinó que es mostren experiències que tenen punts de connexió, tot i que palesen una heterogeneïtat de qualitat i creativa. A Andalusia, per exemple, domina la immigració procedent d'Àfrica, mentre que a Astúries és la immigració llatinoamericana. Solament aquesta realitat fa que les propostes didàctiques i les alternatives pedagògiques siguin diferents en ambdós casos, encara que siga pel fet que l'alumnat africà necessita més hores d'immersió lingüística que el llatinoamericà.

I l'alumnat autòcton? Com li influeix aquesta diversitat cultural?

Jo crec, i els exemples que hi ha al llibre ho recolzen, que s'hi enriqueix moltíssim. Si l'equip docent –que és una de les claus d'aquest procés– i els professionals que li donen suport –el/la mediador/a intercultural o el/la tutor/a d'acollida– estan compromesos amb el projecte, la classe guanya i les garanties d'èxit es multipliquen. I al cap i a la fi, això està d'acord amb la societat en què ens ha tocat viure, que és una societat intercultural decididament i necessària. Les dades demostren que la immigració contribueix a augmentar el producte interior brut del país; això vol dir que no és qüestionable la seua aportació al desenvolupament econòmic. I per què, doncs, no aprofitar aquesta experiència educativament?

La figura del mediador o de la mediadora cultural ja no és una novetat, però està prou estesa?

De cap manera. És una figura estratègica i s'ha de lluitar per la seua inclusió en els centres. Les diferents administracions i comunitats autònomes haurien d'apostar fermament per la seua consolidació. Al País Valencià està a punt d'eixir una normativa que en regularà les funcions. El/la mediador/a és un apagafocs i pot tenir diferents perfils –de fet no actua només en escoles, també ho fa en hospitals, ajuntaments, etc.–, però cal un consens. En el terreny educatiu, el/la mediador/mediadora desenvolupa una tasca fonamental tant a l'hora d'acollir l'alumnat immigrant i distribuir-lo a les aules com d'assessorar les famílies. D'altra banda, requereix una formació específica.

El professorat de les escoles estava prou preparat per acollir l'allau d'alumnat immigrant que s'ha produït els darrers anys?

No ho estava perquè tampoc no ho estàvem les universitats ni els centres de formació superior que els podíem facilitar la formació necessària. Ara, la interculturalitat ja forma part del llenguatge habitual dins l'àmbit acadèmic i hi ha un major compromís i millor preparació en aquest camp. Ja no hi ha excusa.

La llengua és un factor clau per a una bona inclusió escolar i social. Com es gestiona el tema lingüístic en territoris amb dues llengües oficials?

Els xiquets tenen més capacitat d'aprenentatge que els adults i per als estudiants immigrants que arriben no és cap problema aprendre una llengua o aprendre'n dues, sobretot si és la que després senten al pati o al carrer. A Catalunya, per exemple, la política d'immersió lingüística és quasi total. Però en

«Les dades demostren que la immigració contribueix a augmentar el producte interior brut del país; això vol dir que no és qüestionable la seua aportació al desenvolupament econòmic»

totes les comunitats autònomes, siguen o no siguen bilingües, es preparen programes especials d'immersió lingüística. Per als estudiants que vénen més tard, en l'adolescència, tot és una mica més complicat perquè tendeixen a integrar-se en grups d'iguals.

Com es pot contribuir des de l'escola al fet que una societat occidental i globalitzada reconega i integre millor la diversitat?

Quan es crega realment en l'educació intercultural. La tria de conceptes amb què es treballa no és ingènua ni gratuïta. Com deia Humpty Dumpty, «quan jo use una paraula, tal paraula significa exactament el que vull». Molts discursos que usen el terme *educació intercultural*, el que volen dir és *educació multicultural*; i aquesta elecció no sempre és innocent. S'ha de tenir en compte el treball amb els estereotips i els tòpics i pensar en clau de diversitat. Aquest llibre és una crida al possibilisme real d'un aprenentatge integrador, cooperatiu i intercultural on tothom aprèn i que es construeix amb la participació de tothom. La integració s'entén moltes vegades com a assimilació, el diferent és el que s'ha d'integrar en la societat d'acollida i diluir-se; i la cosa no és així. No es tracta que els immigrants s'integren; són uns i altres, els autòctons i els forans, els qui han de construir junts aquesta nova realitat. ■

cinc
cèntims

«Cap universitat no pot mesurar el valor de les seues investigacions o saber de manera precisa si els estudiants estan aprenent. Per això, els esforços dirigits a adaptar el model privat i mesurar el rendiment o “gestionar per objectius” poden ser molt més difícils i perillosos per a les universitats que per a les empreses comercials.»

Derek Bok

Universidades a la venta. La comercialización de la educación superior

Traducció de Vicent Climent
Publicacions de la Universitat de València, València, 2010, 240 p.

Maestros y museos. Educar desde la invisibilidad

Ricard Huerta

Publicacions de la Universitat de València, València, 2010, 214 p.

Per què són necessàries les escoles i els museus? Amb aquesta pregunta Ricard Huerta, professor d'educació artística de la Universitat de València, ens endinsa en un volum que analitza els intercanvis educatius que tenen lloc als espais museístics. El llibre proposa una nova mirada sobre les possibilitats d'aprenentatge que es reforcen quan es troben els educadors de museus i els professionals de l'ensenyament: el ritual d'anar a un museu, els processos d'aprenentatge durant la visita i el paper aparentment invisible que hi juga el professorat.

Prácticas culturales en España. Desde los años sesenta hasta la actualidad

Antonio Ariño

Col·lecció «Ciencias Sociales». Editorial Ariel, Barcelona, 2010, 254 p.

Una de les principals conclusions i recomanacions del treball d'Antonio Ariño, catedràtic de Sociologia de la Universitat de València, és que la política cultural més eficaç és la política educativa que millora l'accessibilitat als diferents béns, recursos i serveis culturals, sobretot perquè el nivell educatiu comporta una variable molt determinant d'accés a la cultura, com palesa l'anàlisi de les pràctiques i els hàbits culturals a les últimes dècades, en què es constata que, per exemple, la lectura de llibres està molt relacionada amb el capital escolar.

Rousseau. Leyendo la Profesión de fe del vicario saboyano

Isabel Tamarit, Amparo Zacarés i Javier Gracia

Col·lecció «Filosofia batxillerat». Publicacions de la Universitat de València, València, 2010, 141 p.

El text de Rousseau ens suggereix una revolucionària forma d'entendre l'educació moral i religiosa, com també el progrés social i humà. La proposta continua creant polèmica, sobretot perquè es qüestiona si la religió natural pot conduir a un retrobament amb el nostre ésser més autèntic i lliure i si, en un pla educatiu, es poden obviar les referències a l'educació moral i religiosa de l'individu. Un volum per als estudiants de batxillerat que vol animar a la reflexió amb aquestes i moltes altres qüestions.

Infancia y familias. Valores y estilo de educación (6-14 años)

Petra M. Pérez Alonso-Geta (dir.)

Publicacions de la Universitat de València, València, 2010, 154 p.

Aquest llibre és un estudi interdisciplinari que amplia el coneixement del context familiar en el qual es desenvolupa la infantesa, entre els 6 i els 14 anys, a Espanya. Els últims anys, els nuclis familiars han experimentat una notable evolució: famílies nuclears, monoparentals, adoptives, etc. Aquesta recerca fa palès com pot arribar a ser de determinant l'establiment de pautes educatives adequades a cada àmbit familiar, perquè, com es diu al pròleg: «La infantesa constitueix no sols una etapa del nostre passat, sinó el futur de tota societat».

TLB

TIRANT LO BLANC

n | e | x | e
DEBATS VALENCIANS

Número 6, ja a la venda !

I ARA QUÈ? EL MODEL PRODUCTIU VALENCIÀ A DEBAT

Pedro Nuevo Iniesta / Ernest Reig Martínez / Juan F. Juliá Igual / Francisco Pérez García / José Vicente González Pérez / Paco Molina Balaguer / Vicente Rambla Momplet / Conrado Hernández Mas / Rafael Benavent Adrián / Elisa Signes i Pérez / Joan Subirats i Humet / Joan Trullén Thòmas

Entra a la web
www.revistanexe.com

Més informació: www.tirant.org

www.uv.es/revistafutura

FUTURA

VNIVERSITAT
D VALÈNCIA